

Urząd Statystyczny w Rzeszowie

ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM W 2016 R.

Informacje
i opracowania statystyczne

Rzeszów 2017

Urząd Statystyczny w Rzeszowie

ROLNICTWO
W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM
W 2016 R.

*Informacje
i opracowania
statystyczne*

Rzeszów 2017

Zespół redakcyjny:

Przewodniczący   Marek Cierpień Wolan

Członkowie   Teresa Krzemińska, Edyta Gielbaga, Dorota Jasiukiewicz,
Irena Polak, Beata Rajca, Anna Tworek-Ptak, Jadwiga
Uchman, Elżbieta Wojnar, Józef Wojtak, Sebastian Wójcik

Sekretarz   Barbara Błachut

Przygotowanie publikacji – Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych:

Opracowanie merytoryczne   Irena Trzyna

Skład komputerowy, grafika   Agnieszka Skarbowska

Projekt okładki   Mirosław Koszela

Źródło zdjęcia na okładce: pixabay.com

ISSN 2080-4059

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE

35-959 Rzeszów, ul. Jana III Sobieskiego 10

tel.: 17 8535210, fax: 17 8535157

e-mail: SekretariatUSRze@stat.gov.pl

<http://rzeszow.stat.gov.pl/>

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja została przygotowana w celu zaprezentowania stanu rolnictwa województwa podkarpackiego. W kolejnej już edycji opracowania zawarto syntetyczne informacje z wybranych dziedzin rolnictwa, a także ukazano warunki, w jakich rozwija się produkcja rolnicza.

Publikacja przedstawia charakterystykę użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, nawożenia, czynników agrometeorologicznych, dane wynikowego szacunku produkcji głównych ziemiopłodów rolnych, warzyw i owoców, jak też informacje na temat pogłowia zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz cen i skupu produktów rolnych. Przedstawiane dane opracowano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości, badań reprezentacyjnych oraz szacunków i ocen rzeczoznawców.

Dane dotyczące wyników rolnictwa na Podkarpaciu w roku 2016 zaprezentowano na tle lat poprzednich, a także dokonano porównania z danymi dla Polski.

Przekazując do rąk Państwa niniejszą publikację, mam nadzieję, że informacje w niej ujęte będą pomocne przy analizie aktualnego stanu rolnictwa w województwie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpiął-Wolan

Rzeszów, lipiec 2017 r.

PREFACE

This publication has been prepared to present once again the state of agriculture in Podkarpackie Voivodship. The book contains synthetic information from selected areas of agriculture and describes the conditions under which agricultural production is developing.

The publication includes characteristics of land use, sown area, fertilization, agrometeorological factors, results of the production estimates of main agricultural crops, vegetables and fruits, as well as information on farm animal stock and animal production, prices and procurement of agricultural products. The data is based on overall results of reports, sample surveys as well as estimates and evaluates of experts.

Data on agricultural output of Podkarpacie in 2016 is given in comparison with both previous years and data for Poland.

Presenting this publication, I hope that the information included in it will be helpful in analyzing the condition of agriculture in the voivodship.

*Director
of the Statistical Office
in Rzeszów*

Marek Cierpiał-Wolan, PhD

Rzeszów, July 2017

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA .....
UWAGI METODYCZNE .....
DZIAŁ I. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW .....
1.1. Użytkowanie gruntów .....
1.2. Powierzchnia zasiewów .....
DZIAŁ II. PRODUKCJA ROŚLINNA .....
2.1. Warunki produkcyjne .....
2.1.1. Warunki glebowe .....
2.1.2. Warunki agrometeorologiczne .....
2.1.3. Nawożenie mineralne .....
2.2. Produkcja głównych ziemio- plodów rolnych .....
2.2.1. Zboża .....
2.2.2. Rośliny oleiste .....
2.2.3. Ziemniaki .....
2.2.4. Buraki cukrowe .....
2.3. Produkcja roślin pastewnych .....
2.3.1. Ogólna powierzchnia paszowa .....
2.3.2. Produkcja pasz z upraw polo- wych .....
2.3.3. Produkcja z trwałych użytków zielonych .....
2.4. Produkcja ogrodnicza .....
2.4.1. Warzywa gruntowe .....
2.4.2. Sadownictwo .....
2.5. Udział województwa w krajowej produkcji głównych ziemio- plodów .....
2.6. Przebieg siewu oraz ocena ozimin w jesieni 2016 r. ....

CONTENTS

	Str. Page
<i>PREFACE</i>	3-4
<i>METHODOLOGICAL NOTES</i>	11
<i>CHAPTER I. LAND USE AND SOWN AREA</i>	22
<i>1.1. Land use</i>	22
<i>1.2. Sown area</i>	25
<i>CHAPTER II. CROP OUTPUT</i>	28
<i>2.1. Production conditions</i>	28
<i>2.1.1. Soil conditions</i>	28
<i>2.1.2. Agrometeorological conditions</i>	29
<i>2.1.3. Mineral fertilization</i>	32
<i>2.2. Production of main crops</i>	34
<i>2.2.1. Cereal</i>	34
<i>2.2.2. Oil-bearing plants</i>	38
<i>2.2.3. Potatoes</i>	39
<i>2.2.4. Sugar beets</i>	40
<i>2.3. Feed plants production</i>	41
<i>2.3.1. Total area of fodder crops</i>	41
<i>2.3.2. Production of feed from field crops</i>	41
<i>2.3.3. Production from permanent green land</i>	44
<i>2.4. Gardening</i>	45
<i>2.4.1. Ground vegetables</i>	45
<i>2.4.2. Fruit farming</i>	49
<i>2.5. Share of the voivodship in domes- tic production of main crops</i>	55
<i>2.6. Sowing and evaluation of winter crops in autumn 2016</i>	57

		Str. Page
DZIAŁ III. ZWIERZĘTA GOSPO- DARSKIE	<i>CHAPTER III. LIVESTOCK .....</i>	58
3.1. Bydło	<i>3.1. Cattle .....</i>	58
3.2. Świnie	<i>3.2. Pigs .....</i>	59
3.3. Owce	<i>3.3. Sheep .....</i>	61
3.4. Drób	<i>3.4. Poultry .....</i>	61
3.5. Produkcja zwierzęca	<i>3.5. Animal output .....</i>	62
DZIAŁ IV. SKUP I CENY PRODUK- TÓW ROLNYCH	<i>CHAPTER IV. PROCUREMENT AND PRICES OF AGRICULTURAL PRO- DUCTS .....</i>	64
4.1. Produkty roślinne	<i>4.1. Crop products .....</i>	64
4.2. Produkty pochodzenia zwierzęcego	<i>4.2. Animal products .....</i>	66
4.3. Ceny targowiskowe	<i>4.3. Marketplace prices .....</i>	68
4.4. Ceny gruntów w obrocie prywa- tnym	<i>4.4. Prices of land in private turnover</i>	69

TABLICE

TABLES

		Tabl. Table	Str. Page
Rolnictwo województwa podkarpa- ckiego na tle kraju w 2016 r.	<i>Agriculture of Podkarpackie Voivod- ship compared to the country in 2016 .....</i>	1	74
Użytkowanie gruntów w gospodar- stwach rolnych (2013-2016)	<i>Land use in agricultural holdings (2013-2016) .....</i>	2	77
Charakterystyka gospodarstw ro- lnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2016 r.	<i>Characteristics of agricultural holdings by area groups of agricultural land in 2016 .....</i>	3	78
Charakterystyka gospodarstw indy- widualnych według grup obszar- owych użytków rolnych w 2016 r. ...	<i>Characteristics of private farms by area groups of agricultural land in 2016 .....</i>	4	79
Gospodarstwa indywidualne o po- wierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych według grup obszarowych (2012-2016)	<i>Private farms exceeding 1 ha of agricultural land by area groups (2012-2016) .....</i>	5	80

TABLICE	TABLES	Tabl. Table	Str. Page
Powierzchnia zasiewów poszczególnych grup ziemiopłodów (2012-2016)	<i>Sown area of individual crop groups (2012-2016) .....</i>	6	81
Powierzchnia zasiewów zbóż (2015, 2016)	<i>Sown area of cereals (2015, 2016) .....</i>	7	82
Powierzchnia zasiewów upraw przemysłowych (2015, 2016)	<i>Sown area of industrial crops (2015, 2016) .....</i>	8	83
Powierzchnia zasiewów upraw pastewnych i pozostałych (2015, 2016)	<i>Sown area of feed and other plants (2015, 2016) .....</i>	9	83
Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2016 r.	<i>Production of agricultural crops in 2016 .....</i>	10	84
Produkcja ziemiopłodów rolnych w sektorze prywatnym w 2016 r.	<i>Production of agricultural crops in private sector in 2016 .....</i>	11	86
Produkcja ziemiopłodów rolnych w gospodarstwach indywidualnych w 2016 r.	<i>Production of agricultural crops in private farms in 2016 .....</i>	12	88
Produkcja ziemiopłodów rolnych w sektorze publicznym w 2016 r. ...	<i>Production of agricultural crops in public sector in 2016 .....</i>	13	90
Produkcja z łąk trwałych w 2016 r.	<i>Production from permanent meadows in 2016 .....</i>	14	91
Użytkowanie łąk trwałych w 2016 r.	<i>Use of permanent meadows in 2016 .....</i>	15	92
Produkcja warzyw gruntowych w 2016 r.	<i>Production of ground vegetables in 2016 .....</i>	16	93
Produkcja owoców z drzew owocowych w sadach w 2016 r.	<i>Production of fruit from fruit-bearing trees in orchards in 2016 .....</i>	17	94
Produkcja owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz truskawek i poziomek w 2016 r.	<i>Production of fruit from fruit-bearing bushes and berry plantations in orchards as well as of strawberries and wild strawberries in 2016 .....</i>	18	95
Zwierzęta gospodarskie (2010-2016)	<i>Livestock (2010-2016) .....</i>	19	96
Zwierzęta gospodarskie według stanów w 2016 r.	<i>Livestock by levels in 2016 .....</i>	20	97
Bydło i owce w 2016 r.	<i>Cattle and sheep in 2016 .....</i>	21	98
Świnie w 2016 r.	<i>Pigs in 2016 .....</i>	22	98
Drób w 2016 r.	<i>Poultry in 2016 .....</i>	23	99
Konie i kozy w 2016 r.	<i>Horses and goats in 2016 .....</i>	24	99

TABLICE	TABLES	Tabl. Table	Str. Page
Produkcja żywca rzeźnego (2015, 2016)	<i>Production of animals for slaughter (2015, 2016) .....</i>	25	100
Produkcja mięsa i podrobów (2013-2016)	<i>Production of meat and pluck (2013-2016) .....</i>	26	100
Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych, wełny i miodu (2015, 2016)	<i>Production of cows' milk, hen eggs, wool and honey (2015, 2016) .....</i>	27	101
Zużycie nawozów mineralnych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2014/2015, 2014/2016)	<i>Consumption of mineral and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2014/2015, 2015/2016) .....</i>	28	101
Wartość skupu produktów rolnych (2015, 2016)	<i>Value of procurement of major agricultural products (2015, 2016)</i>	29	102
Skup ważniejszych produktów roślinnych (2015, 2016)	<i>Procurement of major crop products (2015, 2016) .....</i>	30	103
Skup ważniejszych produktów zwierzęcych (2015, 2016)	<i>Procurement of major animal products (2015, 2016) .....</i>	31	105
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2015, 2016)	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2015, 2016) .....</i>	32	106
Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2015, 2016)	<i>Average prices of major agricultural products received by farmers on marketplaces (2015, 2016) .....</i>	33	106
Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym (2015, 2016)	<i>Average prices of arable land and meadows in private turnover (2015, 2016) .....</i>	34	107
WYKRESY	CHARTS	Wyk. Chart	Str. Page
Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.	<i>Structure of land use in agricultural holdings in 2016 .....</i>	1	22
Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2016 r.	<i>Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2016 .....</i>	2	23
Struktura zasiewów w 2016 r.	<i>Structure of sown area in 2016 .....</i>	3	25
Udział powierzchni poszczególnych gatunków zbóż w ogólnej powierzchni zbóż w 2016 r.	<i>Share of area of individual cereal kinds in total cereal area in 2016 ...</i>	4	26
Średnie miesięczne temperatury powietrza (2015, 2016)	<i>Average monthly air temperatures (2015 2016) .....</i>	5	29

WYKRESY

CHARTS

		Wyk. Chart	Str. Page
Średnie miesięczne sumy opadów (2015, 2016)	<i>Average monthly precipitation (2015, 2016) .....</i>	6	30
Zachmurzenie (2015, 2016)	<i>Cloudiness (2015, 2016) .....</i>	7	31
Zużycie nawozów mineralnych oraz wapniowych na 1 ha użytków rolnych (2009/2010-2015/2016)	<i>Consumption of mineral and lime fertilizers per 1 ha of agricultural land (2009/2010-2015/2016) .....</i>	8	33
Udział zbiorów poszczególnych gatunków zbóż w zbiorach zbóż ogółem w 2016 r.	<i>Share of production of individual cereal kinds in total cereal production in 2016 .....</i>	9	37
Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych w 2016 r.	<i>Share of harvests of individual crops in total production of hay from permanent meadows in 2016 .....</i>	10	44
Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2016 r.	<i>Structure of harvests of ground vegetables in 2016 .....</i>	11	46
Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych w sadach w 2016 r.	<i>Structure of tree fruit production in orchards in 2016 .....</i>	12	50
Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2016 r.	<i>Structure of production of fruit from fruit shrubs and berry plantations in 2016 .....</i>	13	54
Struktura pogłównia bydła w 2016 r.	<i>Structure of cattle in 2016 .....</i>	14	58
Pogłowie bydła, w tym krów (2010-2016)	<i>Livestock of cattle, of which cows (2010-2016) .....</i>	15	59
Struktura pogłównia świń w 2016 r.	<i>Structure of pigs in 2016 .....</i>	16	60
Pogłowie świń, w tym loch (2010-2016)	<i>Livestock of pigs, of which sows (2010-2016) .....</i>	17	61
Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych w 2016	<i>Livestock per 100 ha of agricultural land in 2016 .....</i>	18	62
Struktura skupu zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2016 r.	<i>Structure of procurement of basic cereal including mixed cereals in 2016 .....</i>	19	64
Struktura skupu żywca rzeźnego w 2016 r.	<i>Structure of procurement of animals for slaughter in 2016 .....</i>	20	66
Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych w 2016 r. w porównaniu z 2015 r.	<i>Changes in procurement prices of major agricultural products in 2016 in comparison with 2015 ...</i>	21	67
Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2016 r. w porównaniu z 2015 r.	<i>Changes in marketplace prices of major agricultural products in 2016 in comparison with 2015 ...</i>	22	68

MAPY

MAPS

		Nr. No.	Str. Page
Powierzchnia użytków rolnych gospodarstw rolnych w % powierzchni ogółem województw w 2016 r.	<i>Agricultural land area in agricultural holdings in % of total area of voivodships in 2016 .....</i>	1	70
Powierzchnia gruntów ornych w % powierzchni użytków rolnych według województw w 2016 r.	<i>Arable land area in % of agricultural area by voivodships in 2016...</i>	2	70
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi według województw w 2016 r.	<i>Yields of basic cereals with cereal mixed by voivodships in 2016 .....</i>	3	71
Plony rzepaku i rzepiku według województw w 2016 r.	<i>Yields of rape and turnip rape by voivodships in 2016 .....</i>	4	71
Plony ziemniaków według województw w 2016 r.	<i>Yields of potatoes by voivodships in 2016 .....</i>	5	72
Zużycie nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych według województw w roku gospodarczym 2015/2016	<i>Consumption of mineral fertilizers (in terms of pure ingredient) per 1 ha of agriculture land by voivodships in the farming year 2015/2016 .....</i>	6	72
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych według województw w 2016 r.	<i>Cattle per 100 ha of agriculture land by voivodships in 2016 .....</i>	7	73
Obsada świń na 100 ha użytków rolnych według województw w 2016 r.	<i>Pigs per 100 ha of agriculture land by voivodships in 2016 .....</i>	8	73

W języku angielskim: przedmowa, spis treści.

In English: preface, contents.

UWAGI METODYCZNE

I. Źródła danych

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz na podstawie pełnego badania struktury gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Badanie przeprowadzono w czerwcu i lipcu 2016 r. według stanu na dzień 1 VI 2016 r. Reprezentacyjnym badaniem struktury gospodarstw rolnych objęto ok. 10,6 tys. gospodarstw indywidualnych,
- uogólnionych wyników stałych¹ reprezentacyjnych badań pogłowia bydła, owiec, drobiu (przeprowadzonych w ok. 3,8 tys. gospodarstw indywidualnych) oraz świń (w ok. 2,1 tys. gospodarstw indywidualnych),
- wyników sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
- źródłowych badań reprezentacyjnych plonów i zbiorów przeprowadzonych:
  - w sierpniu 2016 r. w 1,3 tys. gospodarstw indywidualnych w zakresie plonów i zbiorów zbóż oraz rzepaku i rzepiku,
  - na przełomie października i listopada 2016 r. w 1,0 tys. gospodarstw indywidualnych (dla upraw innych niż zboża i rzepak) w połączeniu z szacunkami dokonanyimi przez rzeczoznawców gminnych i ekspertyzami rzeczoznawców wojewódzkich,
- półrocznych sprawozdań o skupie produktów rolnych.

Wyniki reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych oraz stałych badań pogłowia zwierząt gospodarskich, zrealizowanych w 2016 r., opracowane zostały według siedziby użytkownika gospodarstwa, tj. dla gospodarstw indywidualnych – według miejsca siedziby (zamieszkania) użytkownika, a dla gospodarstw osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej – według miejsca siedziby przedsiębiorstwa (gospodarstwa).

---

¹ Stałe badania pogłowia bydła, owiec i drobiu przeprowadzane są dwukrotnie w roku, tj. w czerwcu i grudniu, natomiast badania pogłowia świń – trzykrotnie w roku, tj. w marcu, czerwcu i grudniu.

II. Ważniejsze definicje i pojęcia

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nie posiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi programami) skali, w tym działły specjalne produkcji rolnej.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do sekcji A, dział 01, grupy:

- 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie,
- 01.2 – uprawy roślin wieloletnich,
- 01.3 – rozmnażanie roślin,
- 01.4 – chów i hodowla zwierząt,
- 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),
- 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślin (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Siedziba użytkownika gospodarstwa indywidualnego to adres zamieszkania (który nie musi być jednocześnie adresem zameldowania) użytkownika.

Siedziba użytkownika rolnego osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to siedziba jednostki lokalnej prowadzącej działalność rolniczą (jest to jednocześnie **siedziba gospodarstwa**).

III. Ważniejsze grupowania i zakres publikowanych danych

W publikacji uwzględniono podział na sektory:

- prywatny,
- publiczny.

W **sektorze prywatnym** ujęto własność prywatną krajową (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczną i własność mieszaną (spółki z przewagą mienia prywatnego).

W **sektorze publicznym** ujęto gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia państwowego).

Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gruntów ogółem to łączna powierzchnia użytków rolnych (zasiewów, upraw trwałych, ogrodów przydomowych, łąk i pastwisk), lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo

grunty należące do gospodarstw opuszczonych. Nie zalicza się powierzchni gruntów wydzierżawionych innym i gruntów należących do wspólnot gruntowych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej, tj. utrzymywane zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2015 r. o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551), na którą składają się:
  - zasiewy (z wyłączeniem upraw trwałych i ogrodów przydomowych),
  - grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
  - łąki trwałe,
  - pastwiska trwałe,
  - uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki),
  - ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację);
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2016 r.).

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni sadów, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych (w tym upraw choinek bożonarodzeniowych) oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami. Nie zalicza się tu również powierzchni plantacji drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Powierzchnia gruntów ugorowanych to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Do gruntów ugorowanych zalicza się także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia łąk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej.

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia sadów, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, innych gruntowych upraw trwałych, w tym tarniny, derenia i choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zalicza się plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Do **lasów i gruntów leśnych** zalicza się powierzchnię pokrytą roślinnością leśną (zalesioną) lub przejściowo jej pozbawioną (nie zalesioną) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych (np. wierzba energetyczna).

Do powierzchni **pozostałych gruntów** wchodzących w skład gospodarstwa wlicza się grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami

ozdobnymi, pod drogami, powierzchnię wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, powierzchnię porośniętą wikliną w stanie naturalnym, powierzchnię innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych), powierzchnię przeznaczoną do rekreacji, a także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, gdy grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego.

Powierzchnia zasiewów

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zboż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie) przeznaczonych do zbioru ziarna.

W grupie „**zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi**” ujęto zboża podstawowe (pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych, z podziałem na formy jare i ozime.

Do grupy „**strączkowych na ziarno**” zalicza się strączkowe jadalne (groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno np. ciecierzycą), strączkowe pastewne na ziarno oraz mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno. Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię uprawy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym), słonecznika na ziarno, konopi, tytoniu, chmielu, cykorii oraz innych oleistych (maku, gorczycy, soi i innych).

Do grupy „**pastewnych**” zaliczono uprawy okopowych pastewnych, kukurydzy na zielonkę, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na zielonkę, motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw na zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „**pozostałe**” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy

wieloletnie na cele energetyczne), zioła i przyprawy, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Do „**warzyw**” zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafior (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, selery, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonę, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2016 r. pod zbiory warzyw w 2016 r.

Powierzchnia uprawy „**truskawek**” to powierzchnia zasadzona truskawkami i poziomkami (łącznie z nowymi, wiosennymi nasadzeniami) w gruncie i pod niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie). Nie uwzględniono tu powierzchni przygotowanej do nasadzeń jesiennych oraz powierzchni plantacji truskawek przeznaczonych na sadzonki (którą ujęto w grupie „pozostałe”).

Powierzchnię uprawy ziemniaków, warzyw gruntowych, truskawek i poziomek gruntowych oraz grupy „pozostałych upraw” od 2007 r. podaje się **bez powierzchni w ogrodach przydomowych**, która według obecnych zasad jest odrębną pozycją wyszczególnioną w użytkowaniu gruntów.

Nawożenie mineralne

Nawozy są to produkty dostarczające roślinom składników pokarmowych i poprawiające żyzność gleb. W opracowaniu wyróżniono:

- **nawozy mineralne** uzyskiwane w drodze procesów chemicznych lub przerobu surowców mineralnych, w tym nawozy wapniowe i wapniowo-magnezowe,
- **nawozy naturalne** – obornik, gnojówka, gnojowica.

Czysty składnik jest to zawartość czystego składnika wyrażona w kg N – azotu, P₂O₅ – fosforu, K₂O – potasu.

Lata gospodarcze dotyczą okresu od 1 VII danego roku kalendarzowego do 30 VI następnego roku (np. rok gospodarczy 2015/2016 dotyczy okresu od 1 VII 2015 r. do 30 VI 2016 r.)

Produkcja roślinna

W opracowaniu zawarto szczegółowe wyniki szacunku produkcji podstawowych upraw rolnych, tj. zbóż według gatunków z uwzględnieniem form jarych i ozimych, roślin oleistych, ziemniaków, buraków cukrowych, strączkowych jadalnych, upraw pastewnych: łąk i pastwisk trwałych, strączkowych pastewnych i motylkowych drobnonasiennych z trawami, zarówno na paszę, jak i na nasiona, okopowych pastewnych, kukurydzy na zielonkę oraz produkcji ogrodniczej, tj. warzyw gruntowych, owoców z drzew i krzewów owocowych oraz z plantacji jagodowych w rozbiu na gatunki.

Szacunek wynikowy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku oraz niektórych gatunków roślin przemysłowych zweryfikowano wynikami skupu tych ziemiołódów.

W szacunkach obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Przy szacowaniu plonów zbóż uwzględniono ziarno tzw. półsuche, tj. zawierające 15,1%-16,0% wody, a przy szacowaniu plonów rzepaku i rzepiku – nasiona o zawartości 13,0% wody.

W rolnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiołodu (tzw. plon netto) zebranych z jednostki powierzchni (ha).

W ogrodnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się – dla warzyw, owoców z drzew i owoców jagodowych – ilość jednostek wagowych (dt) poszczególnych gatunków zebranych z jednostki powierzchni (ha i a).

Ogólna **powierzchnia paszowa** obejmuje łąki, pastwiska oraz powierzchnię połowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę. Powierzchnia połowych upraw pastewnych na paszę jest sumą powierzchni roślin okopowych pastewnych, kukurydzy na zielonkę, strączkowych pastewnych i motylkowych na zielonkę, do

których – oprócz koniczyny, lucerny i seradeli – zaliczono także trawy oraz inne pastewne drobnonasienne.

Do przeliczenia produkcji zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Do obliczenia **sztuk dużych** bydła i owiec łącznie przyjęto następujące współczynniki: bydło – 0,8, owce – 0,08.

Dynamikę powierzchni i plony dla upraw ogrodniczych liczono uwzględniając wielkości w hektarach i arach.

Dane o powierzchni oraz produkcji ziemniaków, a także poszczególnych gatunków warzyw gruntowych i truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych.

W publikacji dane dotyczące powierzchni poszczególnych upraw ogrodniczych w układzie wojewódzkim zaprezentowane zostały na podstawie szacunku rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny powierzchni upraw ogrodniczych według położenia gruntów.

Maliny ujęto łącznie z jeżyną bezkolcową, a truskawki z poziomkami. W grupie „pozostałe owoce z drzew” podano łącznie: morele, brzoskwinie i orzechy włoskie, a grupa „pozostałe owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych” to: aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

W grupie „warzywa pozostałe” ujęto łącznie: pietruszkę, pory, selery, rzodkiewkę, sałatę, rabarbar i inne.

W niniejszej publikacji, w tablicach dotyczących owoców z drzew i krzewów owocowych, po raz pierwszy nie uwzględniono produkcji poza sadami, która dla większości gatunków jest marginalna.

Zwierzęta gospodarskie

Badaniu podlegały zwierzęta gospodarskie znajdujące się w gospodarstwie oraz zwierzęta wysłane na redyki, wypasy i do bacówek. Spisywano wszystkie zwierzęta, tj. stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na wychów, opas itp., niezależnie od tego, czy przyjęto je od gospodarstw indywidualnych, czy od jednostek państwowych, spółdzielczych, spółek.

Dla gospodarstw o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na

stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem kurników.

Produkcja żywca rzeźnego

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową zwierząt rzeźnych oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- „w wadze żywej”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
- „w wadze poubojowej ciepłej” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną) łącznie z tłuszczami i z podrobami, za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Skup produktów rolnych

Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Do przeliczeń skupu produktów rolnych na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczone według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Dane dotyczące **zbóż podstawowych** obejmują pszenicę, żyto, jęczmień, pszenżyto, owies łącznie z mieszkami zbożowymi.

Dane o **skupie ziemniaków** obejmują, poza dostawami do punktów skupu, również dostawy do gorzelnii, płatkarni i suszarni.

Dane o **skupie owoców** obejmują owoce z drzew owocowych i plantacji jagodowych (bez owoców leśnych).

Skup **żywca rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) obejmuje tylko zwierzęta rzeźne, łącznie z żywcem skupowanym na eksport. Skup ten nie obejmuje zwierząt hodowlanych.

Skup trzody chlewnej nie obejmuje prosiąt i warchlaków.

Skupioną ilość żywca rzeźnego podaje się w „wadze żywej” lub w „wadze poubojowej ciepłej” (wbc), tj. w przeliczeniu – według wskaźników wydajności rzeźnej dla każdego gatunku – na mięso łącznie z tłuszczami.

Ceny

Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen pomniejszonych o wysokość należnego podatku VAT (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów), płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) bezpośrednio producentom rolnym.

Źródłem informacji o **cenach** produktów rolnych i zwierząt gospodarskich **uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach na terenie całego kraju, w tym 22 w województwie podkarpackim. Informacje te dotyczą cen uzyskiwanych przy sprzedaży produktów wytworzonych we własnym gospodarstwie rolnym – w transakcjach między rolnikami oraz między rolnikami i ludnością nierolniczą. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Źródłem informacji o **cenach gruntów ornych w obrocie prywatnym** jest kwartalne badanie przeprowadzane w formie wywiadu przez ankiera z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego wylosowanego do reprezentacyjnych badań rolniczych. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen kwartalnych

* * *

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrążeń automatycznych zastosowanych w procesie uogólnienia danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrążeń mogą nie sumować się na 100%.

Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są **lewostronnie zamknięte**, z wyjątkiem grup:

- „,0-1”, gdzie przedział jest obustronnie zamknięty $<0,00-1,00>$,
- „,1-2”, gdzie przedział jest obustronnie otwarty $(1,01-1,99)$.

DZIAŁ I

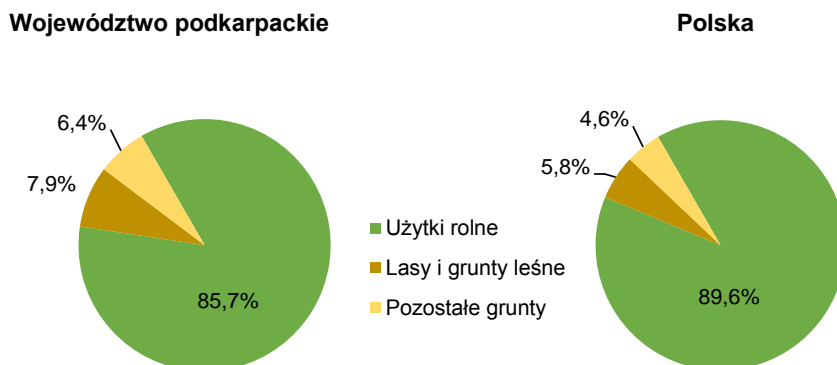
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

1.1. Użytkowanie gruntów

W ogólnej powierzchni województwa podkarpackiego wynoszącej 1784,6 tys. ha, w posiadaniu gospodarstw rolnych w 2016 r. znajdowało się 686,6 tys. ha, tj. 38,5% powierzchni województwa. Powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych w porównaniu z 2015 r. była większa o 16,4 tys. ha, tj. o 2,4%. Z ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 656,8 tys. ha, tj. 95,7% powierzchni gruntów ogółem.

Użytki rolne zajmowały 588,3 tys. ha, tj. 33,0% powierzchni województwa i w porównaniu z 2015 r. były większe o 14,1 tys. ha (o 2,5%). Gospodarstwa indywidualne użytkowały 561,3 tys. ha użytków rolnych, tj. 95,4% powierzchni użytków rolnych województwa, a gospodarstwa rolne osób prawnych i jednostek niemających osobowości prawnej posiadały 27,0 tys. ha użytków rolnych.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.

W ogólnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych, 573,7 tys. ha zajmowały użytki rolne w dobrej kulturze (97,5%). Pozostałe użytki rolne zajmowały 14,7 tys. ha, tj. 2,5% powierzchni ogółem użytków rolnych.

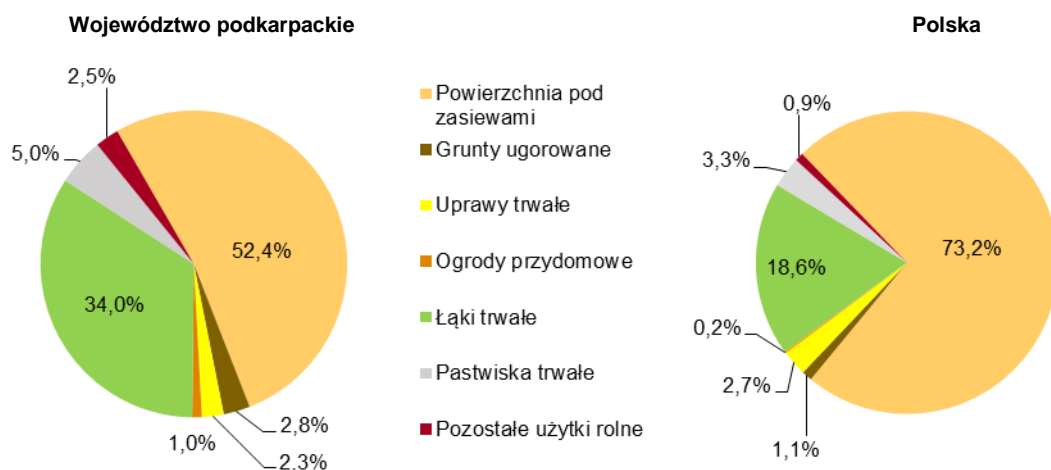
W powierzchni użytków rolnych będących w dobrej kulturze – grunty pod zasiewami w gospodarstwach rolnych zajmowały 308,4 tys. ha i stanowiły 53,8% powierzchni. Powierzchnia gruntów ugorowanych wyniosła w 2016 r. 16,5 tys. ha i stanowiła 2,9% powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze.

Uprawy trwałe utrzymywane w dobrej kulturze rolnej, zgodnie z normami w gospodarstwach rolnych, zajmowały 13,3 tys. ha, tj. 2,3% użytków rolnych w dobrej kulturze.

Trwałe użytki zielone zajmowały 229,8 tys. ha i stanowiły 40,1% użytków rolnych w dobrej kulturze oraz 39,1% użytków rolnych ogółem.

W ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze 5,7 tys. ha (1,0%) zajmowały ogrody przydomowe.

Wykres 2. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2016 r.

Według uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz na podstawie pełnego badania struktury gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej w 2016 r., liczba gospodarstw rolnych w województwie podkarpackim wynosiła 132,9 tys., z tego 132,6 tys. to gospodarstwa indywidualne.

Gospodarstwa rolne, powierzchnia użytków rolnych oraz średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w 2016 r.

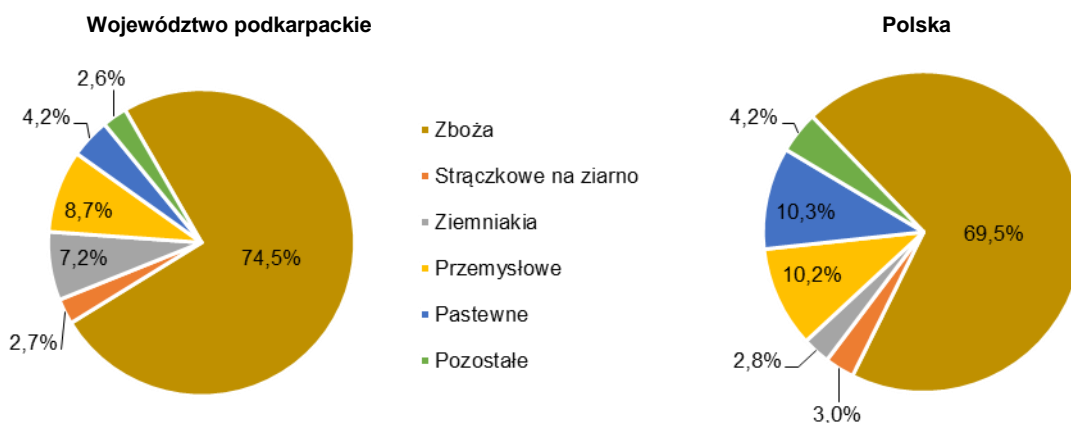
Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	Gospodarstwa		Powierzchnia użytków rolnych		Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w ha
	w liczbach bez- względnych	ogółem =100	w ha	ogółem =100	
Ogółem	132851	100,0	588339	100,0	4,43
do 1 ha	3203	2,4	3103	0,5	0,97
1-2	47159	35,5	67937	11,5	1,44
2-3	28929	21,8	70143	11,9	2,42
3-5	30177	22,7	115077	19,6	3,81
5-10	16505	12,4	111495	19,0	6,76
10-15	2874	2,2	34644	5,9	12,05
15-20	1081	0,8	18752	3,2	17,35
20-30	1209	0,9	29232	5,0	24,18
30-50	847	0,6	32815	5,6	38,74
50 ha i więcej	867	0,7	105139	17,9	121,27

W strukturze gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 2-5 ha, które stanowiły 44,5%, także w powierzchni użytków rolnych województwa miały one największy udział – 31,5%. Mniej liczną grupę stanowiły gospodarstwa o powierzchni 1-2 ha użytków rolnych (analogicznie 35,5% i 11,5%). Gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha użytków rolnych stanowiły 12,4% i gospodarowały na 19,0% użytków rolnych. Udział gospodarstw największych (powyżej 15 ha użytków rolnych) stanowił zaledwie 3,0% wszystkich gospodarstw, ale ich udział w powierzchni użytków rolnych wynosił 31,6%. Przeciętna powierzchnia użytków rolnych gospodarstwa rolnego w 2016 r. wyniosła 4,43 ha (w kraju 10,31 ha) i w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 0,11 ha (w kraju zmniejszyła się o 0,04 ha).

1.2. Powierzchnia zasiewów

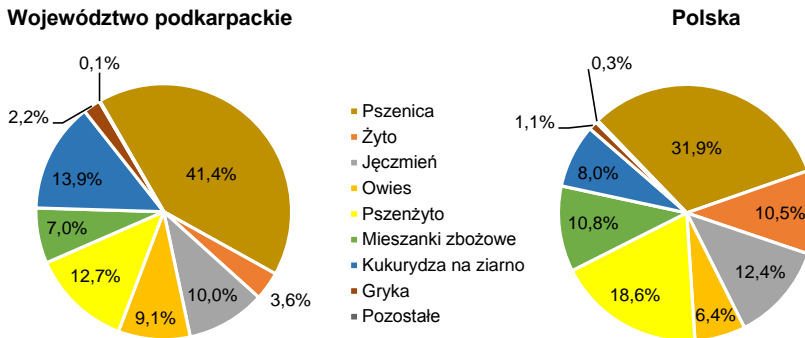
Ogólna powierzchnia zasiewów w 2016 r. wyniosła 308,4 tys. ha (co stanowiło 2,9% powierzchni zasiewów w kraju) i była niższa o 11,8 tys. ha (o 3,7%) niż przed rokiem. Dominujące w rolnictwie gospodarstwa indywidualne obejmowały 96,7% ogólnej powierzchni zasiewów województwa. W 2016 r. uprawą ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych zajmowało się 104,1 tys. gospodarstw rolnych (78,4% ogólnej liczby gospodarstw rolnych) tj. o 3,6 tys. więcej niż w 2015 r.

Wykres 3. Struktura zasiewów w 2016 r.

W strukturze zasiewów **zboża ogółem** (zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, gryka, proso i inne zbożowe oraz kukurydza na ziarno) zajmowały 229,6 tys. ha, tj. 74,4% zasiewów ogółem (w kraju uprawa zbóż stanowiła 69,6% ogólnej powierzchni zasiewów). W porównaniu z 2015 r. powierzchnia zbóż zmniejszyła się o 4,1 tys. ha (o 1,7%). W strukturze zasiewów zbóż ogółem, podobnie jak w roku poprzednim, zdecydowanie przeważały zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi – 83,8%, kukurydza na ziarno stanowiła 13,9%, a gryka, proso i inne zbożowe – 2,3%.

Wykres 4. Udział powierzchni poszczególnych gatunków zbóż w ogólnej powierzchni zbóż w 2016 r.

Powierzchnia uprawy **pszenicy** ogółem wyniosła 95,1 tys. ha i była niższa o 4,9 tys. ha, tj. o 4,9% niż w 2015 r. Przeważającą część powierzchni uprawy zajmowała pszenica ozima (87,3%), natomiast pozostałą część – jara (12,7%). Powierzchnia zasiewów **żyta** wyniosła 8,2 tys. ha i była mniejsza o 0,5 tys. ha (o 6,1%) niż przed rokiem. Powierzchnia uprawy **jęczmienia** ogółem zajmowała 23,0 tys. ha i w porównaniu z 2015 r. była większa o 0,6 tys. ha (o 2,7%). W strukturze zasiewów jęczmienia 80,7% stanowił jęczmień jary, a ozimy 19,3%. **Owies** uprawiano na powierzchni 20,9 tys. ha, tj. o 3,1 tys. ha (o 12,9%) mniejszej niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy **pszenżyta** ogółem wyniosła 29,2 tys. ha i w odniesieniu do 2015 r. była mniejsza o 2,1 tys. ha, tj. o 6,8%. Uprawa pszenżyta ozimego zajmowała 89,2%, a jarego – 10,8% ogólnej powierzchni uprawy pszenżyta. Powierzchnia uprawy **mieszanek zbożowych** ogółem wyniosła 16,0 tys. ha i była mniejsza o 1,7 tys. ha, tj. o 9,8% od powierzchni w 2015 r. W zasiewach mieszanek zbożowych 83,8% stanowiły mieszanki jare, a 16,1% – ozime. Powierzchnia uprawy **kukurydzy na ziarno** wyniosła 32,0 tys. ha i w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 6,0 tys. ha, tj. o 23,1%.

Powierzchnia uprawy **ziemniaków** (bez powierzchni w ogrodach przydomowych) wyniosła 22,3 tys. ha i stanowiła 7,2% ogólnej powierzchni zasiewów w województwie (w kraju uprawa ziemniaków zajmowała 2,8% ogólnej powierzchni

zasiewów). W porównaniu z 2015 r. areał uprawy ziemniaków zwiększył się o 1,7 tys. ha, tj. o 8,3%.

Grupa **roślin przemysłowych** zajmowała 27,0 tys. ha, tj. 8,7% powierzchni zasiewów województwa (w kraju powierzchnia upraw tych roślin stanowiła 10,2% ogólnej powierzchni zasiewów). W porównaniu z zasiewami w 2015 r. areał roślin zaliczanych do grupy „przemysłowe” był mniejszy o 3,8 tys. ha, tj. o 12,5% (w kraju był mniejszy o 111,0 tys. ha, tj. o 9,3%). Wśród roślin przemysłowych przeważała uprawa rzepaku i rzepiku (73,2%). Powierzchnia zasiewów **rzepaku i rzepiku** wyniosła 19,7 tys. ha i zmniejszyła się o 3,7 tys. ha, tj. o 15,7% w porównaniu z rokiem poprzednim. Powierzchnia uprawy **buraków cukrowych** wyniosła 3,7 tys. ha i była nieznacznie mniejsza (o 0,5%) w porównaniu z 2015 r.

Powierzchnia upraw **roślin pastewnych** (łącznie z kukurydzą na zielonkę oraz z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno) wyniosła 13,1 tys. ha, co stanowiło 4,2% ogólnej powierzchni zasiewów województwa (w kraju stanowiła 10,3% powierzchni zasiewów ogółem). W porównaniu z 2015 r. areał uprawy roślin pastewnych zmniejszył się o 6,9 tys. ha, tj. o 34,4%. Powierzchnia uprawy **motylkowych pastewnych i traw na zielonkę** wyniosła 7,7 tys. ha i była o 6,4 tys. ha (o 45,5%) mniejsza od powierzchni uprawy w roku poprzednim. **Rośliny strączkowe pastewne na zielonkę** uprawiane były na powierzchni 1,4 tys. ha, tj. o 10,5% większej niż przed rokiem. **Kukurydzę na zielonkę** uprawiano na powierzchni 3,3 tys. ha, tj. o 17,2% mniejszej niż w 2015 r.

Powierzchnia upraw roślin zaliczanych do grupy **pozostałe** wyniosła 8,1 tys. ha, co stanowiło 2,6% powierzchni zasiewów województwa (w kraju stanowiła 4,2% powierzchni zasiewów ogółem). W odniesieniu do 2015 r. powierzchnia ta zwiększyła się o 53,0%. W grupie upraw roślin „pozostałe” warzywa gruntowe zajmowały powierzchnię 3,3 tys. ha, truskawki – 0,8 tys. ha, a 4,1 tys. ha to uprawy pozostałe.

DZIAŁ II

PRODUKCJA ROŚLINNA

2.1. Warunki produkcyjne

2.1.1. Warunki glebowe

Obszar województwa podkarpackiego charakteryzuje się bardzo zróżnicowaną rzeźbą terenu. Różnica między najwyższymi wzniesieniami, a miejscami najniżej położonymi wynosi 1000 m. Na nizinnych obszarach występują głównie gleby biellicowe, wytworzone z piasków, glin, ilów i utworów pyłowych. W dolinach rzek Wisły, Sanu, Wisłoki i Wisłoka zalegają mady. W rejonie Jarosławia, Przemysła i Przeworska występują czarnoziemy, należące do najlepszych gleb w województwie. Na obszarach wyżynnych i górskich przeważają gleby brunatne i biellicowe, wytworzone ze skał fliszowych.

Województwo posiada ogólnie korzystne warunki przyrodnicze dla produkcji rolniczej. Uśredniony wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (uwzględniający jakość gleb, warunki klimatyczne i wodne oraz rzeźbę terenu) wynosi 70,4 pkt (Polska – 66,6 pkt). Jakość gleb pod względem przydatności do produkcji rolniczej określają klasy bonitacyjne od I do VI, przy czym klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI – najniższą. Na Podkarpaciu największą powierzchnię użytków rolnych zajmują gleby IV, III i V klasy bonitacyjnej, zajmują one łącznie ok. 87% użytków rolnych. Udział gleb bardzo słabych (VI klasa), nadających się pod zalesienia, wynosi 8%. Natomiast udział gleb najlepszych (klasa I) i bardzo dobrych (klasa II) jest niewielki – łącznie zajmują 5% powierzchni użytków rolnych.

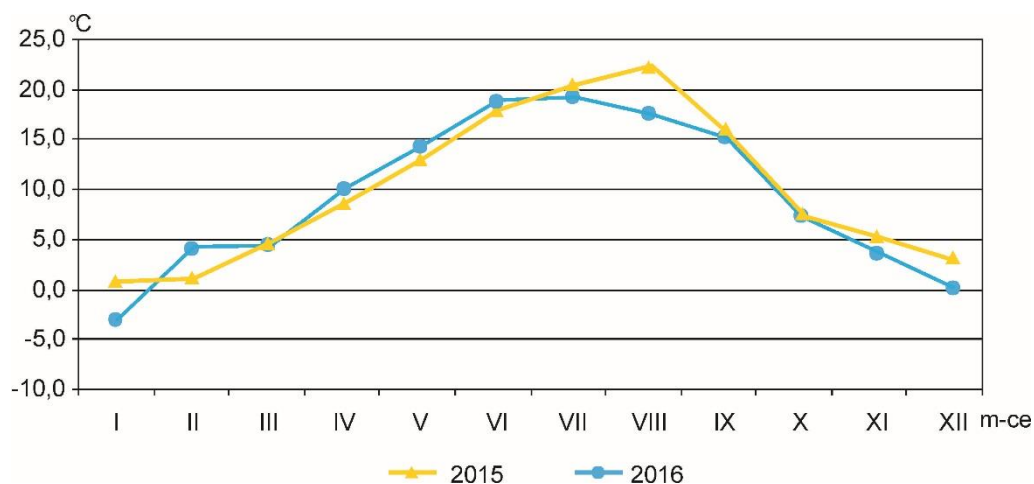
Czynnikiem obniżającym jakość gleb jest znaczne ich zakwaszenie. Na podstawie danych Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, z przebadanej w latach 2012-2015 powierzchni wynoszącej 87,0 tys. ha wynika, że około 82% gleb w województwie podkarpackim ma odczyn kwaśny, w tym 59% o $\text{pH} \leq 5,5$ (bardzo kwaśny i kwaśny). Udział gleb koniecznie wymagających wapnowania w przebadanej przez stacje powierzchni, wynosił w województwie 45%. W przypadku 28% gleb wapnowanie jest potrzebne lub wskazane.

2.1.2. Warunki agrometeorologiczne

Przesuszenie gleby we wrześniu 2015 r. utrudniało wykonywanie upraw przewidzianych oraz siewów ozimin. Siewy zbóż ozimych przeprowadzono jednak na przeważającym obszarze w optymalnym terminie agrotechnicznym. Notowane w październiku przelotne opady deszczu poprawiły znacznie stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody roślin. Utrzymująca się w listopadzie 2015 r. wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza podtrzymywała roślinność i zapewniła dość dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju ozimin, zwłaszcza tych późno zasianych. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu roślin. W końcowej fazie rozwoju, rośliny były na ogół dostatecznie wyrosnięte i rozkrzewione. W grudniu 2015 r. nie odnotowano dużych spadków temperatury powietrza.

Styczeń 2016 r. charakteryzował się zróżnicowanymi warunkami agrometeorologicznymi. Notowane głównie w pierwszej połowie miesiąca spadki temperatur, przy powierzchni gruntu dochodzące miejscami nawet poniżej -20°C , spowodowały nadmierne wychłodzenie wierzchniej warstwy gleby i przy braku pokrywy śnieżnej były przyczyną lokalnych strat w zasiewach upraw ozimych. W trzeciej dekadzie miesiąca znacznie się ociepliło, co zakłóciło zimowy spoczynek roślin, powodując ich osłabienie. Wyjątkowo ciepły luty powodował dalsze zakłócenia w zimowym spoczynku roślin.

Wykres 5. Średnie miesięczne temperatury powietrza
(Stacja meteorologiczna Rzeszów)

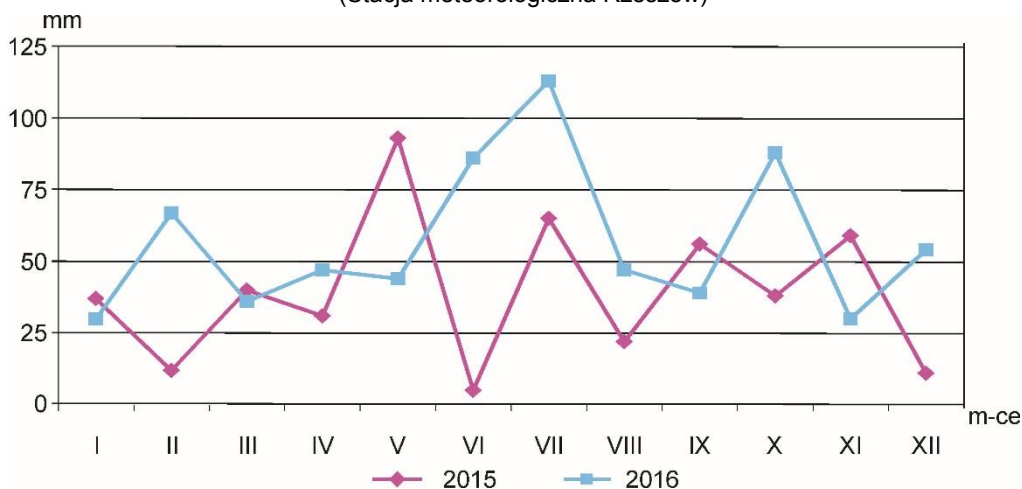

W pierwszej połowie marca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych. Siewy zbóż jarych rozpoczęto w drugiej dekadzie marca. Warunki pogodowe w kwietniu sprzyjały wykonywaniu prac polowych, natomiast występujące w ciągu miesiąca chłodne dni spowalniały wzrost i rozwój roślin.

Warunki agrometeorologiczne w maju 2016 r. były korzystniejsze niż te przed rokiem. Stan plantacji zbóż ozimych jak i jarych był nieco lepszy niż w roku poprzednim, plantacje były wyrównane i odchwaszczone. Pierwsza i druga dekada czerwca była słoneczna, umiarkowanie ciepła z przelotnymi opadami deszczu, w trzeciej dekadzie odnotowano wzrost temperatury powyżej 30°C. Warunki agrometeorologiczne były na ogół korzystne dla wegetacji roślin i przeprowadzania prac polowych.

Wykres 6. Średnie miesięczne sumy opadów

(Stacja meteorologiczna Rzeszów)

W lipcu trwało dojrzewanie rzepaku i rzepiku oraz zbóż ozimych i jarych. Pod koniec miesiąca wystąpiły lokalnie intensywne opady deszczu o charakterze burzowym, które utrudniały prowadzenie prac żniwnych. Warunki agrometeorologiczne sprzyjały wegetacji roślin.

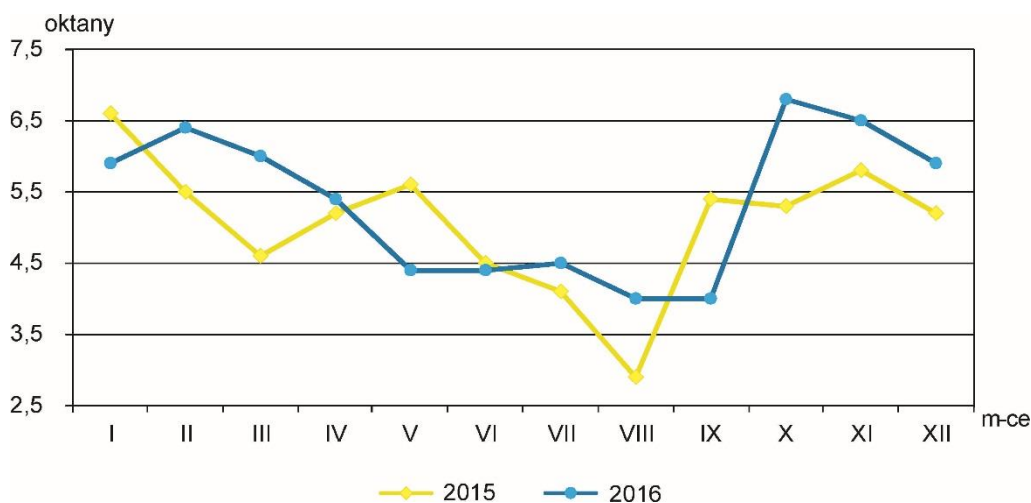
Pierwsza połowa sierpnia była upalna. W drugiej połowie miesiąca ochłodziło się i wystąpiły opady deszczu. W trzeciej dekadzie miesiąca było ciepło i słonecznie z przelotnymi opadami deszczu. Żniwa przebiegały w okresie zmiennej pogody. Dobre uwilgotnienie gleby i umiarkowane temperatury powietrza sprzyjały wegetacji

kukurydzy, użytków zielonych, roślin okopowych oraz warzyw gruntowych. Pogoda w sierpniu sprzyjała również vegetacji upraw sadowniczych.

Wrzesień był bardzo ciepły, słoneczny z niewielkimi opadami deszczu. Warunki pogodowe sprzyjały zbiorom ziemniaków, okopowych pastewnych i prac związanych z siewem zbóż ozimych. Nie odnotowano przymrozków przygruntowych.

Październik, oprócz pierwszych kilku dni miesiąca, był chłodny z opadami deszczu. Warunki pogodowe sprzyjały jednak vegetacji ozimin i wykonywaniu prac polowych. Przymrozki wystąpiły w drugiej dekadzie miesiąca. Ocena stanu ozimin była nieco wyższa niż w roku poprzednim. Pierwsza dekada listopada była na ogół ciepła. W drugiej dekadzie ochłodziło się i wystąpiły przelotne opady deszczu i śniegu. Warunki pogodowe pozwoliły na dokończenie zbioru buraków cukrowych i wykonaniu orek zimowych. Grudzień był dość ciepły, z przewagą dni z dodatnimi temperaturami w ciągu dnia i niewielkimi spadkami temperatury w nocy. W ciągu miesiąca wystąpiły opady deszczu, deszczu ze śniegiem i śniegu. Nie odnotowano znacznych spadków temperatur powietrza.

Wykres 7. Zachmurzenie^{ab}
(Stacja meteorologiczna Rzeszów)

^a Wartości średnie. ^b Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

2.1.3. Nawożenie mineralne

Zużycie nawozów mineralnych (NPK) w roku gospodarczym 2015/2016 (w przeliczeniu na czysty składnik) wyniosło 41,3 tys. ton i w porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym było wyższe o 1,8%. Zużycie w poszczególnych grupach nawozów przedstawiało się następująco:

- azotowe (N) – 20,4 tys. ton, tj. o 1,3% więcej niż przed rokiem,
- fosforowe (P_2O_5) – 8,4 tys. ton, tj. o 4,6% więcej niż przed rokiem,
- potasowe (K_2O) – 12,6 tys. ton, tj. o 1,0% więcej niż przed rokiem.

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużycie nawozów mineralnych pod zbiory 2016 roku wyniosło 70,2 kg NPK i było niższe (o 0,6%) od poziomu nawożenia pod zbiory 2015 roku. Przy średnim krajowym poziomie zużycia nawozów mineralnych w roku gospodarczym 2015/2016 wynoszącym 130,3 kg NPK na 1 ha użytków rolnych, zużycie tych nawozów w województwie podkarpackim było najniższe w kraju.

W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) azot (N) stanowił 49,4%, fosfor (P_2O_5) – 20,2% i potas (K_2O) – 30,4%. Przed rokiem udział tych składników wynosił odpowiednio: 49,6%, 19,7% i 30,7%. Stosunek N:P:K w dawce nawozowej w roku gospodarczym 2015/2016 nie uległ istotnej zmianie i kształtował się według proporcji¹ 1,00:0,41:0,61. Zalecane proporcje nawożenia azotem, fosforem, potasem w nawożeniu zrównoważonym – dla upraw polowych wynosiły 1,00:0,50:0,98, a dla użytków zielonych – 1,00:0,46:0,68.

Stosowanie większej dawki nawozów azotowych w sposób widoczny wpływa na vegetację roślin, stąd są one chętniej stosowane przez rolników. Ma to jednak ujemne skutki, gdyż następują niekorzystne zmiany, polegające na szybkim wyczerpaniu składników wolnodziałających, tj. fosforu i potasu.

Wapnowanie stanowi istotny element nawożenia, determinujący właściwe wykorzystanie nawożenia mineralnego oraz jest warunkiem podniesienia produktywności gleby. Pod wpływem nawożenia wapniowego ziemia staje się mniej podatna na przenikanie metali ciężkich, maleje przy tym toksyczne działanie glinu czy manganu. Procesy rozkładu substancji organicznej są efektywniejsze. W wyniku działania tych wszystkich czynników poprawia się wydajność oraz jakość płodów rolnych.

Zużycie nawozów wapniowych w rolnictwie ogółem pod zbiory 2016 r. wyniosło 12,6 tys. ton (w przeliczeniu na czysty składnik), a w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych 21,5 kg, tj. o 9,1% więcej niż w roku poprzednim. W kraju poziom zużycia

---

¹ Opracowane na podstawie danych o zużyciu nawozów azotowych, fosforowych i potasowych w kg na 1 ha użytków rolnych. Zużycie nawozów azotowych przyjęto za 1.

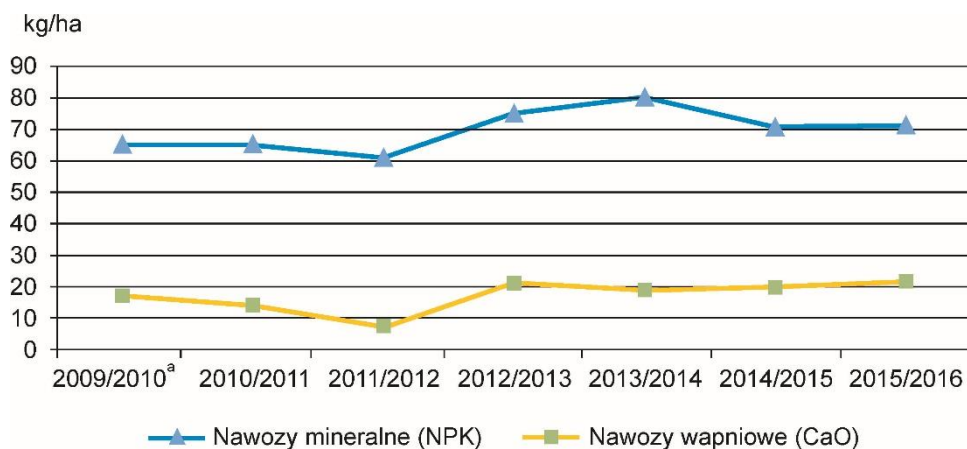
nawozów wapniowych wyniósł 68,4 kg CaO na 1 ha użytków rolnych, tj. o 75,4% więcej niż przed rokiem.

Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) w latach gospodarczych 2008/2009-2015/2016

Lata gospodarcze	Nawozy mineralne ^a					Nawozy wapniowe ^b (CaO)	
	ogółem NPK	azotowe (N)	fosforowe (P ₂ O ₅)	potasowe (K ₂ O)			
	w tys. ton	na 1 ha użytków rolnych w kg			w tys. ton	na 1 ha użytków rolnych w kg	
2008/2009 ...	41,4	55,4	30,1	12,5	12,8	11,5	15,4
2009/2010 ^c ..	39,7	65,1	34,7	14,3	16,1	10,3	17,0
2010/2011 ...	41,0	65,2	34,1	15,4	15,7	8,9	14,1
2011/2012 ...	37,2	60,9	32,1	14,0	14,8	4,6	7,5
2012/2013 ...	43,7	74,9	41,7	13,8	19,4	12,3	21,0
2013/2014 ...	46,1	80,1	43,2	15,9	21,0	10,8	18,9
2014/2015 ...	40,6	70,6	35,1	13,9	21,6	11,3	19,7
2015/2016 ...	41,3	70,2	34,7	14,2	21,3	12,6	21,5

^a Łącznie z wieloskładnikowymi. ^b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Wykres 8. Zużycie nawozów mineralnych oraz wapniowych w kg na 1 ha użytków rolnych

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

2.2. Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych

2.2.1. Zboża

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem w 2016 r. wyniosła 229,6 tys. ha i w porównaniu z 2015 r. była niższa o 4,1 tys. ha, tj. o 1,7% (w kraju zmniejszyła się o 1,5%).

Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2015=100
Ogółem				
Powierzchnia w ha	240413	233675	229619	98,3
Plony z 1 ha w dt	37,7	34,6	37,5	108,4
Zbiory w t	906988	809350	860068	106,3
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi				
Powierzchnia w ha	210336	204215	192392	94,2
Plony z 1 ha w dt	34,1	32,3	32,7	101,2
Zbiory w t	716445	658768	629064	95,5

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się (o 5,8%), natomiast w kraju zmniejszyła się o 0,8%.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	
			w hektarach	
			2015=100	
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	210336	204215	192392	94,2
pszenica ozima	82094	84226	83086	98,6
pszenica jara	16179	15831	12054	76,1
żyto	13842	8742	8210	93,9
jęczmień ozimy	7786	6921	4433	64,1
jęczmień jary	13747	15487	18587	120,0
owies	29093	23986	20886	87,1
pszenżyto ozime	21744	25529	26001	101,8
pszenżyto jare	4406	5774	3162	54,8
mieszanki zbożowe ozime	5537	3046	2579	84,7
mieszanki zbożowe jare	15907	14674	13395	91,3

W uprawie zbóż ogółem przeważały zboża ozime, na które przeznaczono 124,3 tys. ha, tj. 54,1% powierzchni uprawy wszystkich zbóż. W porównaniu z rokiem poprzednim powierzchnia zasiewów zbóż ozimych zmniejszyła się o 4,2 tys. ha (o 3,2%).

Powierzchnia zasiewów zbóż jarych w 2016 r. wyniosła 105,3 tys. ha i stanowiła 45,9% zasiewów zbóż ogółem. W porównaniu z 2015 r. była większa o 0,1 tys. ha (o 0,1%).

W strukturze zasiewów zbóż dominowała pszenica, która w 2016 r. zajmowała 41,4% ogólnej powierzchni zbóż. W porównaniu z 2015 r. jej udział zmniejszył się o 1,4 p. proc.

Plony zbóż ogółem w województwie podkarpackim w 2016 r. wyniosły 37,5 dt/ha i w odniesieniu do 2015 r. były wyższe o 8,4%. W porównaniu z przeciętnymi plonami krajowymi były niższe o 6,9%.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	
	z 1 ha w dt			2015=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	34,1	32,3	32,7	101,2
pszenica ozima	37,8	36,1	35,4	98,1
pszenica jara	36,8	31,9	35,3	110,7
żyto	27,4	26,0	25,4	97,7
jęczmień ozimy	38,6	31,6	32,1	101,6
jęczmień jary	32,8	32,2	34,2	106,2
owies	28,3	26,6	27,6	103,8
pszenżyto ozime	31,7	29,8	30,1	101,0
pszenżyto jare	30,5	28,9	30,1	104,2
mieszanki zbożowe ozime	33,2	30,3	31,1	102,6
mieszanki zbożowe jare	31,6	29,8	30,2	101,3

W porównaniu z 2015 r. odnotowano zwiększenie plonowania wszystkich gatunków zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, z wyjątkiem pszenicy ozimej i żyta.

Plony zbóż ozimych wyniosły 33,4 dt/ha i były o 0,4 dt/ha (o 1,2%) niższe niż w 2015 r. Porównując plony poszczególnych gatunków zbóż ozimych z plonami uzyskanymi w roku poprzednim, wzrost odnotowano w plonowaniu mieszanek ozimych o 2,6%, jęczmienia ozimego o 1,6% i pszenżyta ozimego o 1,0%. Niżej niż rok wcześniej plonowało żyto (o 2,3%) i pszenica ozima (o 1,9%).

Zboża ozime przezimowały na ogół bez strat, jedynie słabsze plantacje pszenicy lokalnie zostały uszkodzone w wyniku wahań temperatur i wiatrów wysuszających. Dobre warunki wilgotnościowe notowane niemal przez cały okres wegetacji przyczyniły się do wyższego plonowania zbóż ozimych.

Plony zbóż jarych wyniosły 42,2 dt/ha i były o 6,5 dt/ha (o 18,2%) wyższe od uzyskanych w roku poprzednim. Wszystkie gatunki zbóż jarych plonowały wyżej niż przed rokiem. Najwyższy wzrost odnotowano w plonowaniu prosa – o 34,8%, gryki – o 32,8%, kukurydzy na ziarno – o 23,6% i pozostałych zbożowych – o 18,6%. Pszenica jara plonowała wyżej o 10,7%, jęczmień jary – o 6,2%, pszenżyto jare – o 4,2%, owies – o 3,8% i mieszanki zbożowe jare – o 1,3%,

Zboża jare zostały wysiane na ogół w optymalnym terminie agrotechnicznym. Przesuszenie gleby i chłodne noce początkowo hamowały wschody i rozwój roślin. Znaczna poprawa warunków wilgotnościowo-termicznych od maja wpłynęła korzystnie na dalszą wegetację zbóż jarych, a tym samym na wyższe ich plonowanie.

Zbiory zbóż ogółem w 2016 r. w województwie podkarpackim wyniosły 860,1 tys. ton i w odniesieniu do 2015 r. były wyższe o 50,7 tys. ton, tj. o 6,3%. Zwiększenie produkcji zbóż było wynikiem przede wszystkim bardzo dobrego plonowania kukurydzy na ziarno.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	
	w tonach			2015=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	716445	658768	629064	95,5
pszenica ozima	310271	304210	293820	96,6
pszenica jara	59586	50571	42592	84,2
żyto	37948	22705	20893	92,0
jęczmień ozimy	30026	21852	14236	65,1
jęczmień jary	45111	49857	63534	127,4
owies	82422	63859	57654	90,3
pszenżyto ozime	69008	76057	78368	103,0
pszenżyto jare	13443	16702	9512	56,9
mieszanki zbożowe ozime	18381	9228	8029	87,0
mieszanki zbożowe jare	50250	43727	40426	92,5

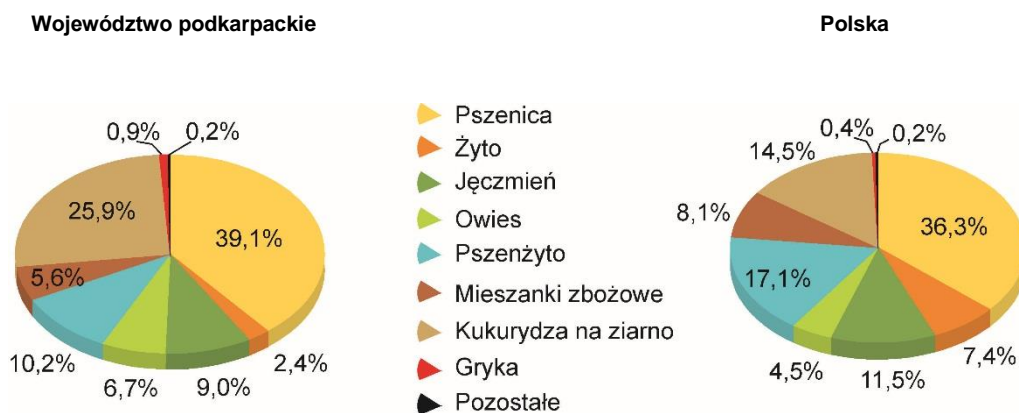
W 2016 r. zebrano 629,1 tys. ton zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, tj. o 29,7 tys. ton (o 4,5%) mniej niż w 2015 r.

Zboża intensywne (pszenica, jęczmień, pszenżyto) zasiano na powierzchni 147,3 tys. ha, tj. o 6,4 tys. ha (o 4,2%) mniejszej niż w poprzednim roku. Udział powierzchni zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami wyniósł 76,6%, tj. o 1,3 p. proc. więcej niż przed rokiem, a udział w grupie zbóż ogółem stanowił 64,2% (w 2015 r. 65,8%).

W grupie zbóż intensywnych w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się powierzchnia uprawy pszenżyta jarego (o 45,2%), jęczmienia ozimego (o 35,9%), pszenicy jarej (o 23,9%), pszenicy ozimej (o 1,4%). Zwiększyła się powierzchnia jęczmienia jarego (o 20,0%) i pszenżyta ozimego (o 1,8%). Przy mniejszej powierzchni uprawy i pomimo wyższych (o 0,9%) plonów, zbiory zbóż intensywnych wyniosły 502,1 tys. ton i były niższe o 17,2 tys. ton, tj. o 3,3% od zbiorów roku poprzedniego. Udział zbiorów zbóż intensywnych w ogólnej produkcji zbóż wyniósł 58,4% i w porównaniu z 2015 r. zmniejszył się o 5,8 p. proc.

W 2016 r. zasiano 45,1 tys. ha zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych), tj. mniej o 5,4 tys. ha (o 10,7%) w porównaniu z 2015 r., a ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 23,4%, tj. o 1,3 p. proc. mniej niż w roku poprzednim. W grupie zbóż ekstensywnych zmniejszyła się powierzchnia uprawy mieszanek zbożowych ozimych (o 15,3%), owsa (o 12,9%), mieszanek zbożowych jarych (o 8,7%) oraz żyta (o 6,1%). Zbiory zbóż ekstensywnych w 2016 r. były o 9,0% niższe niż w roku poprzednim.

Wykres 9. Udział zbiorów poszczególnych gatunków zbóż w zbiorach zbóż ogółem w 2016 r.

2.2.2. Rośliny oleiste

Powierzchnia uprawy roślin oleistych (rzepak i rzepik, słonecznik na ziarno, soja, len oleisty, mak, gorczyca i inne) w 2016 r. wyniosła 22,1 tys. ha i w porównaniu z 2015 r. była mniejsza o 4,1 tys. ha, tj. o 15,7%.

Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory roślin oleistych w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2015=100
Ogółem				
Powierzchnia w ha	22170	26195	22082	84,3
Plony z 1 ha w dt	27,5	22,9	23,8	103,9
Zbiory w t	60957	59938	52623	87,8
w tym rzepak i rzepik				
Powierzchnia w ha	20722	23414	19739	84,3
Plony z 1 ha w dt	28,5	24,0	24,9	103,8
Zbiory w t	59068	56202	49106	87,4

Zbiory roślin oleistych (po przeliczeniu do wilgotności normatywnej 13,0%) w 2016 r. wyniosły 52,6 tys. ton i były niższe o 7,3 tys. ton (o 12,2%) od uzyskanych w roku poprzednim. Niższa produkcja wynika ze zmniejszenia powierzchni uprawy roślin oleistych.

W uprawie roślin oleistych dominował rzepak i rzepik, który zajmował 89,4% powierzchni uprawy tej grupy roślin. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2016 r. wyniosła 19,7 tys. ha, z tego 16,9 tys. ha zajmowała powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku ozimego, a 2,8 tys. ha – jarego. Areal uprawy rzepaku i rzepiku w 2016 r., w porównaniu z 2015 r., był o 3,7 tys. ha, tj. o 15,7% mniejszy.

Plony rzepaku i rzepiku w 2016 r. wyniosły 24,9 dt/ha i były wyższe o 0,9 dt/ha, tj. o 3,8% od uzyskanych w roku poprzednim. Plony rzepaku i rzepiku ozimego wyniosły 25,2 dt/ha i były wyższe o 0,9 dt/ha (o 3,7%) od plonów uzyskanych w 2015 r. Plony rzepaku i rzepiku jarego wyniosły 23,1 dt/ha i w porównaniu z rokiem poprzednim były wyższe o 2,9 dt/ha (o 14,4%).

Większość plantacji rzepaku ozimego zasiano w optymalnym terminie agrotechnicznym. Mimo niedoboru wilgoci w glebie w okresie siewów, kielkowania ziarna i wschodów, rośliny rzepaku przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. Warunki agrometeorologiczne w zimie i na przedwiośniu nie spowodowały większych strat w uprawach. Występujące w kwietniu i maju chłodne dni spowolniły nieco wzrost i rozwój roślin, ale dalsza wegetacja rzepaku przebiegała na ogół bez zakłóceń.

2.2.3. Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych) w 2016 r. wyniosła 24,4 tys. ha i była większa o 10,2% niż przed rokiem. Prawie cały areal uprawy był skoncentrowany w gospodarstwach indywidualnych.

Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2015=100
Powierzchnia w ha	26426	22106	24364	110,2
Plony z 1 ha w dt	290	225	252	112,0
Zbiory w t	766167	497283	614328	123,5

Średni plon ziemniaków z 1 ha wyniósł 252 dt i był wyższy od uzyskanego w roku poprzednim o 12,0%. Plony ziemniaków uzyskane w województwie podkarpackim w odniesieniu do średnich w kraju były niższe o 11,9%.

W okresie wegetacji ziemniaków warunki termiczno-wilgotnościowe były zróżnicowane i na ogół korzystne. Wysokie temperatury powietrza w lipcu i sierpniu oraz dobre uwilgotnienie gleby sprzyjały intensywnemu wzrostowi bulw.

Produkcja ziemniaków w województwie w 2016 r. wyniosła 614,3 tys. ton i była o 23,5% wyższa niż w 2015 r.

2.2.4. Buraki cukrowe

W województwie podkarpackim powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2016 r. wyniosła 3,7 tys. ha i była nieznacznie (o 0,5%) mniejsza niż rok wcześniej.

Powierzchnia uprawy, plony i zbiory buraków cukrowych w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2015=100
Powierzchnia w ha	3647	3680	3662	99,5
Plony z 1 ha w dt	739	529	788	149,0
Zbiory w t	269404	194763	288401	148,1

Omawiany rok był korzystny pod względem warunków agrometeorologicznych dla wzrostu korzeni w okresie wegetacji buraków cukrowych. Wschody buraków cukrowych ze względu na chłodne noce i niedostateczne uwilgotnienie gleby, były nierównomierne. Ciepły początek maja oraz opady deszczu poprawiły stan plantacji. Przebieg warunków pogodowych w czerwcu, lipcu i sierpniu sprzyjał intensywnemu wzrostowi buraków, a we wrześniu dorastaniu korzeni buraka, jak i gromadzeniu w nich cukru. Tak korzystne warunki pogodowe pozwoliły na uzyskanie wysokich plonów i zbiorów buraków.

Plony osiągnęły poziom 788 dt/ha i były wyższe o 259 dt/ha (o 49,0%) od plonów uzyskanych w 2015 r. Zbiory buraków cukrowych wyniosły 288,4 tys. ton i były większe w porównaniu z rokiem poprzednim o 48,1%.

2.3. Produkcja roślin pastewnych

2.3.1. Ogólna powierzchnia paszowa

Powierzchnia paszowa (tj. areał trwałych użytków zielonych oraz polowych upraw pastewnych użytkowanych na paszę) w 2016 r. w plonie głównym wyniosła 242,9 tys. ha i była większa o 13,3 tys. ha (o 5,8%) niż przed rokiem. W 2016 r. na 1 sztukę dużą bydła i owiec łącznie przypadało 3,32 ha powierzchni paszowej, tj. o 0,37 ha więcej niż w 2015 r.

Powierzchnia paszowa w latach 2013-2016

Lata	Ogółem ^a			Trwałe użytki zielone		Polowe uprawy pastewne użytkowane na paszę	
	w ha	w % użytków rolnych	na 1 sztukę dużą ^b bydła i owiec łącznie w ha	w ha	w % użytków rolnych	w ha	w % powierzchni zasiewów
2013	223373	38,2	2,84	205653	35,2	17720	5,8
2014	214249	37,3	2,77	198141	34,5	16108	5,0
2015	229606	40,0	2,95	209640	36,5	19966	6,2
2016	242905	41,3	3,32	229801	39,1	13104	4,2
Różnica							
2016-2015	+13299	+1,3	+0,37	+20161	+2,6	-6862	-2,0

^a Powierzchnia paszowa ogółem obejmuje powierzchnię trwałych użytków zielonych oraz powierzchnię upraw pastewnych (w uprawie polowej). ^bPrzeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla owiec – 0,08.

2.3.2. Produkcja pasz z upraw polowych

Rośliny pastewne uprawiane na gruntach ornych z przeznaczeniem na paszę (siano, zielonka zarówno na bieżące skarmianie jak i na kiszonkę oraz korzenie okopowych pastewnych) zajmowały powierzchnię 13,1 tys. ha, tj. o 6,9 tys. ha (o 34,4%) mniejszej od powierzchni notowanej w 2015 r.

Produkcję pasz uzyskuje się również z powierzchni dodatkowej, tj. wsiewek i poplonów. W 2016 r. powierzchnia wsiewek i poplonów z przeznaczeniem na paszę wyniosła 1,8 tys. ha.

Plony roślin pastewnych w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	
	z 1 ha w dt			2015=100
Łąki ^a	30,7	28,2	32,6	115,6
Pastwiska ^a	24,1	22,7	20,8	91,6
Strączkowe pastewne ^a	40,0	30,6	36,1	118,0
peluszka	-	-	37,9	-
wyka	37,6	28,8	50,0	173,6
bobik	36,6	30,4	31,9	104,9
lubin	40,6	28,6	32,4	113,3
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	39,6	35,6	39,1	109,8
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy ^a	40,7	35,2	39,7	112,8
koniczyna	52,3	41,2	46,3	112,4
lucerna	64,3	46,3	40,5	87,5
esparceta	46,5	27,7	-	-
seradela i inne motylkowe	40,8	36,2	37,0	102,2
inne pastewne	29,6	31,2	32,8	105,1
trawy polowe	38,8	32,7	35,3	108,0
Kukurydza (zielonka)	414	343	396	115,5
Okopowe pastewne	438	388	427	110,1
Poplony i wsiewki	117	102	108	105,9

^a Plony zielonki w przeliczeniu na siano.

Powierzchnia okopowych pastewnych w 2016 r. wyniosła 0,8 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 10,2%. Plony okopowych pastewnych były wyższe (o 10,1%) niż przed rokiem i wyniosły w 2016 r. 427 dt/ha.

Zbiory upraw pastewnych w latach 2015-2016

Wyszczególnienie	2015		2016		Różnica 2016-2015	
	ogółem	na 1 sztukę dużą ^a bydła i owiec łącznie	ogółem	na 1 sztukę dużą ^a bydła i owiec łącznie	ogółem	na 1 sztukę dużą ^a bydła i owiec łącznie
		w dt				
Zbiory ^b	6308203	81,1	7490339	102,5	+1182136	+21,4
z łąk	5238960	67,4	6521071	89,2	+1282111	+21,8
z pastwisk	536141	6,9	615836	8,4	+79695	+1,5
strączkowych	38129	0,5	49621	0,7	+11492	+0,2
peluszka	-	-	2765	0,0	+2765	0,0
wyki	1066	0,0	3150	0,0	+2084	0,0
bobiku	9819	0,1	4025	0,1	-5794	0,0
łubinu	17419	0,2	18513	0,3	+1094	+0,1
mieszanek strącz- kowych i zbożo- wostrączkowych	9826	0,1	21168	0,3	+11342	+0,2
motylkowych drobno- nasiennych, innych pastewnych i traw	494973	6,4	303811	4,2	-191162	-2,2
koniczyny	119779	1,5	136728	1,9	+16949	+0,4
lucerny	9114	0,1	13357	0,2	+4243	+0,1
esparcety	194	0,0	-	-	-194	0,0
seradeli i innych motylkowych	117293	1,5	24572	0,3	-92721	-1,2
innych pastewnych	55543	0,7	26754	0,4	-28789	-0,3
traw połowych	193051	2,5	102400	1,4	-90651	-1,1
Zbiory kukurydzy (zielonka)	1353542	17,4	1294180	17,7	-59362	+0,3
Zbiory okopowych pastewnych	282733	3,6	342711	4,7	+59978	+1,1

^a Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla owiec – 0,08. ^b Bez względu na sposób zbioru w przeliczeniu na siano.

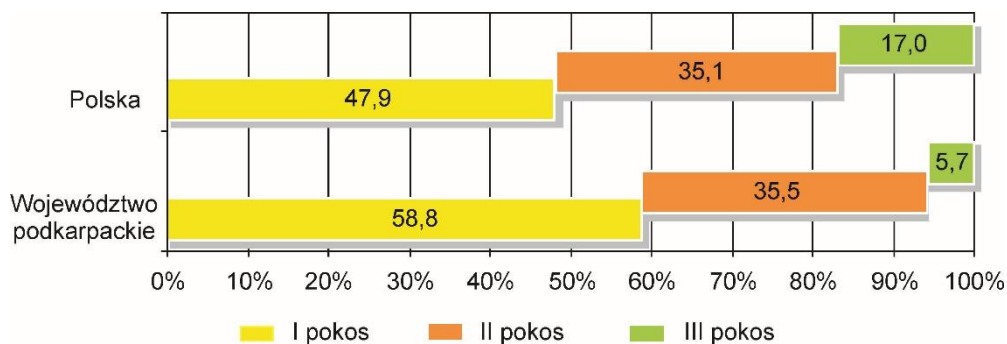
Kukurydzę na zielonkę w 2016 r. uprawiano na powierzchni 3,3 tys. ha, tj. o 17,2% mniejszej niż w roku poprzednim. Plony zielonej masy kukurydzy wyniosły 396 dt/ha i były o 15,5% wyższe niż przed rokiem.

2.3.3. Produkcja z trwałych użytków zielonych

Powierzchnia trwałych użytków zielonych, tj. łąk i pastwisk trwałych w 2016 r. wyniosła 229,8 tys. ha i była o 20,2 tys. ha (o 9,6%) większa niż w 2015 r.

Areał łąk trwałych w 2016 r. zajmował 200,1 tys. ha i zwiększył się o 14,1 tys. ha (o 7,6%) w stosunku do roku poprzedniego. Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystanych gospodarczo (czyli nieeksploatowanych, a także skoszonych, lecz niezbranych) w I pokosie wyniosła 45,1 tys. ha, tj. 22,6% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie – 46,9 tys. ha, tj. 23,4%, a w III pokosie – 118,9 tys. ha, tj. 59,4%.

Wykres 10. Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych w 2016 r.

Średni plon trzech pokosów z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniósł 32,6 dt/ha i w porównaniu z 2015 r. był wyższy o 4,4 dt/ha, tj. o 15,6%. W pierwszym pokosie z łąk trwałych uzyskano średni plon wynoszący 19,2 dt/ha, tj. o 0,8 dt/ha (o 4,3%) więcej niż w roku poprzednim. W drugim pokosie – 11,6 dt/ha, tj. o 3,3 dt/ha (o 39,8%) więcej niż przed rokiem. Plon trzeciego pokosu wyniósł 1,9 dt/ha i był wyższy o 0,4 dt/ha (o 26,7%) niż w 2015 r.

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie z trzech pokosów wyniosła 652,1 tys. ton i była o 24,5% wyższa od produkcji sprzed roku.

Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2015=100
Powierzchnia w ha	174370	186004	200123	107,6
Plony z 1 ha w dt ^a	30,7	28,2	32,6	115,6
Zbiory w t ^a	535248	523896	652107	124,5

^a W przeliczeniu na siano.

Powierzchnia pastwisk trwałych w 2016 r. wyniosła 29,7 tys. ha i była większa o 6,0 tys. ha (o 25,6%) niż w 2015 r.

Plony z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 20,8 dt/ha i w porównaniu z rokiem poprzednim były niższe o 1,9 dt/ha, tj. o 8,4%.

Zbiory z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 61,6 tys. ton i były o 14,9% wyższe od uzyskanych w 2015 r.

Powierzchnia, plony i zbiory z pastwisk trwałych w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2015=100
Powierzchnia w ha	23771	23636	29678	125,6
Plony z 1 ha w dt ^a	24,1	22,7	20,8	91,6
Zbiory w t ^a	57224	53614	61584	114,9

^a W przeliczeniu na siano.

2.4. Produkcja ogrodnicza

2.4.1. Warzywa gruntowe

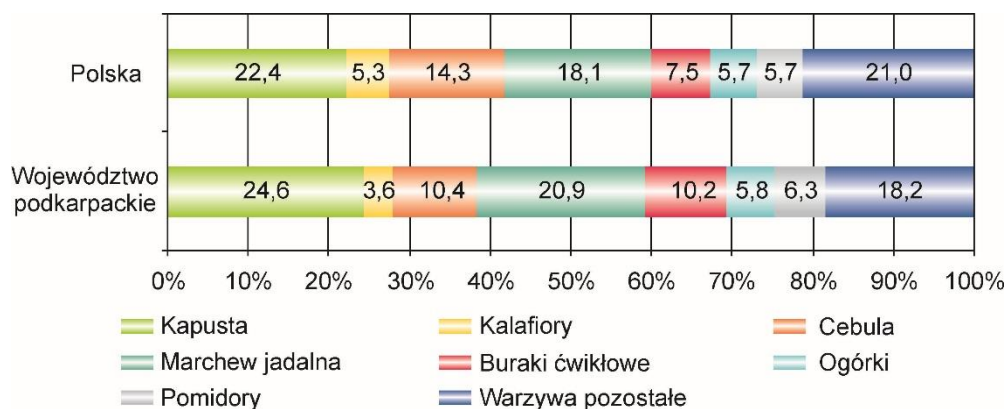
Zbiory warzyw gruntowych w 2016 r. wyniosły 88,6 tys. ton i były wyższe o 6,9 tys. ton (o 8,4%) od produkcji uzyskanej w 2015 r. Wzrost produkcji warzyw gruntowych wynikał ze zdecydowanie korzystniejszych warunków podczas prawie całego okresu wegetacji niż przed rokiem.

Zbiory^a warzyw gruntowych w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	
	w dt			2015=100
Ogółem	1132262	817288	885806	108,4
Kapusta	322766	192885	218471	113,3
Kalafiory	43259	28792	32064	111,4
Cebula	109242	90597	91780	101,3
Marchew jadalna	225235	167103	185171	110,8
Buraki ćwikłowe	109951	82084	90532	110,3
Ogórki	74208	59549	51049	85,7
Pomidory	57149	48167	55518	115,3
Warzywa pozostałe ^b	190453	148112	161220	108,9

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, szczypiorek, koper, groch zielony, fasola szparagowa, brukselka, papryka itp.

Wykres 11. Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2016 r.

Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w gospodarstwach rolnych z uwzględnieniem areалу warzyw gruntowych w ogrodach przydomowych w 2016 r. wyniosła 4,8 tys. ha i zmniejszyła się o 0,9% w porównaniu z 2015 r. Ograniczenie areálu uprawy zanotowano dla wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych (kapusty, kalafiorów, cebuli, buraków ćwikłowych, ogórków i pomidorów), natomiast dla marchwi i grupy warzyw pozostałych zaobserwowano wzrost.

Powierzchnia^a uprawy warzyw gruntowych w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	
	w ha			2015=100
Ogółem	4736	4820	4779	99,1
Kapusta	714	610	521	85,3
Kalafiory	228	229	226	98,8
Cebula	523	521	519	99,6
Marchew jadalna	811	811	830	102,4
Buraki ćwikłowe	414	410	365	89,0
Ogórki	450	451	351	77,9
Pomidory	306	301	271	90,0
Warzywa pozostałe ^b	1290	1487	1696	114,0

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, szczypiorek, koper, groch zielony, fasola szparagowa, brukselka, papryka itp.

Plony podstawowych gatunków warzyw gruntowych były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim (z wyjątkiem warzyw pozostałych). Największy wzrost odnotowano w plonowaniu kapusty, pomidorów i buraków ćwikłowych.

Plony warzyw gruntowych w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	
	z 1 ha w dt			2015=100
Kapusta	452	316	420	132,9
Kalafiory	190	126	142	112,7
Cebula	209	174	177	101,7
Marchew jadalna	278	206	223	108,3
Buraki ćwikłowe	266	200	248	124,0
Ogórki	165	132	145	109,8
Pomidory	187	160	205	128,1
Warzywa pozostałe ^a	148	100	95	95,0

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, szczypiorek, koper, groch zielony, fasola szparagowa, brukselka, papryka itp.

Warunki dla wzrostu warzyw gruntowych w 2016 r. były znacznie lepsze niż przed rokiem, pomimo przejściowej suszy oraz wystąpienia chłódów wiosną. Wiosenna wegetacja, podobnie jak w roku ubiegłym rozpoczęła się dość wcześnie, jednak wiosenne chłody, szczególnie nocne spadki temperatury i brak dostatecznej wilgoci w glebie, opóźniło rozpoczęcie siewów warzyw gruntowych. Wschody roślin

warzywniczych przebiegały w zróżnicowanych warunkach i początkowo były dość nierównomierne. Nie zanotowano wiosennych przymrozków. Od połowy maja poprawiły się warunki wilgotnościowe i znacznie się ociepliło. W czerwcu wegetacja warzyw gruntowych została przejściowo zahamowana na skutek braku opadów. Od lipca warunki wilgotnościowe zdecydowanie się poprawiły, a sprzyjające temperatury powietrza korzystnie wpłynęły na wzrost warzyw, zwłaszcza odmian późnych. Warunki dalszej wegetacji były korzystne, a symptomy suszy glebowej jakie zaobserwowano wiosną, nie wpłynęły znacząco na obniżenie plonowania warzyw.

Dobre uwilgotnienie gleby w okresie wegetacji miało wpływ na wyższe plonowanie kapusty. Plony kapusty w 2016 r. wyniosły 420 dt/ha i były o 32,9% wyższe niż przed rokiem. Zbiory kapusty były o 13,3% większe niż w 2015 r.

Warunki agrometeorologiczne sprzyjały plonowaniu kalafiorów. Uzyskane plony (142 dt/ha) były o 12,7% wyższe niż w roku poprzednim, co zadecydowało o większej (o 11,4%) produkcji. Areal uprawy kalafiorów był o 1,2% niższy niż przed rokiem.

Wyżej niż przed rokiem plonowała również cebula (o 1,7%). Jej plon wyniósł 177 dt/ha, jednak charakteryzowała się na ogół gorszą jakością przechowalniczą.

Dość dobre warunki wegetacji sprzyjały przyrostowi masy korzeni i plonowaniu warzyw korzeniowych, które w poprzednim sezonie z powodu suszy plonowały słabo. Plony buraków ćwikłowych wyniosły 248 dt/ha i były o 24,0% wyższe niż w 2015 r. Marchew jadalna plonowała na poziomie 223 dt/ha, tj. o 8,3% wyższym niż rok temu. Zmniejszył się areal uprawy buraków ćwikłowych o 11,0%, a powierzchnia marchwi jadalnej była większa o 2,4%.

Produkcja ogórków gruntowych, uzyskana w 2016 r. z mniejszej (o 22,1%) powierzchni niż w roku poprzednim, była o 14,3% niższa. Plony ogórków wyniosły 145 dt/ha i były o 9,8% wyższe od uzyskanych w 2015 r. Korzystniejsze warunki agrometeorologiczne niż w poprzednim roku zadecydowały o wyższym plonowaniu ogórków.

Pomimo zmniejszenia powierzchni uprawy (o 10,0%), uzyskano w 2016 r. większą (o 15,3%) niż przed rokiem produkcję pomidorów, co było wynikiem wyższego ich plonowania (o 28,1%).

Największy wzrost powierzchni odnotowano dla warzyw z grupy pozostałe (o 14,0%). Łączne zbiory pozostałych warzyw gruntowych w 2016 r. były wyższe o 8,9% w porównaniu do roku poprzedniego, mimo, że uzyskano niższe (o 5,0%) plony.

2.4.2. Sadownictwo

Produkcja owoców z drzew i krzewów owocowych oraz z plantacji jagodowych, (bez uwzględnienia produkcji z drzew i krzewów rosnących poza sadami) w 2016 r. wyniosła 64,7 tys. ton i była wyższa o 12,4 tys. ton, tj. o 23,8% od produkcji uzyskanej w 2015 r.

Przezimowanie roślin sadowniczych w okresie zimy było na ogół dobre, nie zaobserwowano znaczących strat w sadach. Wiosenna wegetacja rozpoczęła się później niż w roku ubiegłym. Chłodny kwiecień opóźnił kwitnienie oraz spowolnił wegetację. Kwitnienie drzew i krzewów owocowych oraz truskawek było na ogół obfite i dość długie, jednak w czasie kwitnienia było wiele dni deszczowych i chłodnych, co utrudniało oblot pszczoł i zapylanie.

Owoce z drzew

Łączna produkcja owoców z drzew w sadach wyniosła 49,2 tys. ton i była o 27,6% większa od produkcji z roku 2015. Na osiągnięcie wyższej produkcji wpłynęły przede wszystkim wysokie zbiory jabłek.

Zbiory owoców z drzew w sadach w latach 2015-2016

Wyszczególnienie	2015	2016	
		w dt	2015=100
Ogółem	385719	492103	127,6
Jabłka	312858	427426	136,6
Gruszki	8243	7380	89,5
Śliwki	14926	12774	85,6
Wiśnie	16421	14961	91,1
Czereśnie	7523	4670	62,1
Brzoskwinie	1710	1982	115,9
Morele	616	773	125,5
Orzechy włoskie	23422	22137	94,5

W 2016 r. uzyskano wyższą niż przed rokiem produkcję jabłek, brzoskwiń i moreli. Mniej zebrano grusz, śliwek, wiśni, czereśni i orzechów włoskich.

Wykres 12. Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych w sadach w 2016 r.**Powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach w latach 2015-2016**

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w ha		2015=100
Ogółem	6457	6455	100,0
Jabłonie	3956	3953	99,9
Grusze	215	209	97,2
Śliwy	303	305	100,4
Wiśnie	626	631	100,9
Czereśnie	136	136	99,9
Brzoskwinie	62	62	100,0
Morele	50	50	100,0
Orzechy włoskie	1109	1109	100,0

Powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach utrzymała się na poziomie sprzed roku. Odnotowano niewielkie zwiększenie uprawy wiśni (o 0,9%) i śliw (o 0,4%). Zmniejszyła się powierzchnia gruszy (o 2,8%).

W 2016 r. zbiory jabłek w sadach były o 36,6% wyższe od uzyskanych w roku poprzednim i wyniosły 42,7 tys. ton. Wyższe zbiory związane były z lepszym zawiązywaniem owoców po niskim plonowaniu w 2015 r. Drzewa nie zostały uszkodzone w okresie zimy i wiosny. Przyrost masy owoców odbywał się przy dobrym uwilgotnieniu gleby.

Plony owoców z drzew owocowych w sadach w latach 2015-2016

Wyszczególnienie	2015	2016	
		z 1 ha w dt	2015=100
Jabłonie	79,1	108,1	136,7
Grusze	38,4	35,4	92,2
Śliwy	49,2	41,9	85,2
Wiśnie	26,2	23,7	90,5
Czereśnie	55,5	34,5	62,2
Brzoskwinie	27,5	31,9	116,0
Morele	12,3	15,4	125,2
Orzechy włoskie	21,1	20,0	94,8

Słabsze plonowania i zmniejszenie powierzchni uprawy gruszy w sadach w porównaniu do poprzedniego roku było przyczyną niższej produkcji. Zbiory gruszek wyniosły 0,7 tys. ton, tj. o 10,5% mniej niż w 2015 r. Chłodna i deszczowa pogoda w okresie kwitnienia nie sprzyjała zapylaniu i zawiązywaniu owoców.

Produkcja śliwek w sadach wyniosła 1,3 tys. ton i była o 14,4% niższa od zbiorów roku poprzedniego. Powierzchnia uprawy śliw nieznacznie wzrosła, ale plonowanie było słabsze od zanotowanego w 2015 r.

Zbiory z sadów wiśniowych wyniosły 1,5 tys. ton i były o 8,9% niższe od uzyskanych w roku poprzednim. Drzewa kwitły obficie lecz w okresie chłodnej pogody co przyczyniło się do słabego zawiązania owoców.

Produkcja czereśni w sadach w 2016 r. wyniosła 0,5 tys. ton. i była o 37,9% niższa niż przed rokiem. Owoce były bardzo dobrej jakości.

W 2016 r łączna produkcja brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich w sadach wyniosła 2,5 tys. ton i była o 3,3% mniejsza od produkcji uzyskanej w 2015 r.

W porównaniu z rokiem poprzednim więcej zebrano moreli (o 25,2%) i brzoskwiń (o 15,9%), natomiast produkcja orzechów włoskich była niższa o 5,5%. Dobre uwilgotnienie gleby miało duży wpływ na zwiększenie plonowania zwłaszcza moreli.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz zbiory truskawek i poziomek gruntowych w 2016 r. wyniosły 15,4 tys. ton i zwiększyły się o 1,8 tys. ton (o 13,0%) w stosunku do zbiorów uzyskanych w roku poprzednim.

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach w latach 2015-2016

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w dt		2015=100
Ogółem	136682	154397	113,0
Truskawki i poziomki	41601	42350	101,8
Maliny ^a	19009	34657	182,3
Porzeczki	43445	41966	96,6
Agrest	4280	3960	92,5
Leszczyna	588	640	108,8
Aronia	7155	6847	95,7
Borówka wysoka	4897	5250	107,2
Winorośl	15630	18650	119,3
Pozostałe jagodowe	77	77	100,0

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową.

W porównaniu do roku poprzedniego zanotowano wzrost produkcji malin, leszczyny, borówki wysokiej i winorośli w sadach oraz truskawek. Mniejszą produkcję uzyskano w przypadku porzeczki, agrestu i aronii w sadach.

Powierzchnia uprawy krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz truskawek i poziomek w latach 2015-2016

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w ha		2015=100
Ogółem	4541	5048	111,1
Truskawki i poziomki	1401	1401	100,0
Maliny ^a	822	923	112,4
Porzeczki	1649	1905	115,5
Agrest	105	107	102,1
Leszczyna	62	63	102,2
Aronia	121	218	179,6
Borówka wysoka	87	128	146,9
Winorośl	288	288	99,9
Pozostałe jagodowe	5	15	298,4

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową.

W 2016 r. zwiększyła się powierzchnia uprawy wszystkich gatunków owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach.

Plony owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach w latach 2015-2016

Wyszczególnienie	2015	2016	
	z 1 ha w dt		2015=100
Truskawki i poziomki	29,7	30,2	101,7
Maliny ^a	23,1	37,5	162,3
Porzeczki	26,3	22,0	83,7
Agrest	40,7	36,9	90,7
Leszczyna	9,5	10,2	107,4
Aronia	59,1	31,5	53,3
Borówka wysoka	56,0	40,9	73,0
Winorośl	54,2	64,7	119,4
Inne jagodowe	15,5	5,2	33,5

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową.

Krzewy owocowe i plantacje jagodowe dość dobrze przetrzymały. Mrozy występujące w styczniu, przy braku okrywy śnieżnej, spowodowały niewielkie uszkodzenia jedynie w uprawach truskawek. Brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie wiosną był głównym czynnikiem ograniczającym uzyskanie wyższych plonów z krzewów owocowych. W przypadku porzeczki czarnej, o wysokości zbiorów zdecydował przede wszystkim czynnik ekonomiczny – część owoców nie została zebrana.

W 2016 r. zbiory truskawek były o 1,8% wyższe niż przed rokiem, mimo niezbyt korzystnych warunków wegetacji.

Produkcja malin w sadach w 2016 r. wyniosła 3,5 tys. ton i była o ponad 80% wyższa od bardzo słabej produkcji ubiegłorocznej. Osiągnięte zbiory mogłyby być jeszcze znacznie wyższe, gdyby nie osłabienie plantacji malin po ubiegłorocznej suszy

i ograniczenie plonowania malin jesiennych przez choroby wirusowe oraz mniej korzystne warunki w końcowej fazie zbiorów.

Zbiory porzeczek ogółem (czarnych i kolorowych) w sadach oceniono na 4,2 tys. ton i były o 3,4% mniejsze niż w 2015 r. Mniej niż przed rokiem zebrano porzeczek kolorowych w sadach (o 14,1%). Produkcja porzeczek czarnych w sadach w 2016 r. była o 9,8% większa niż przed rokiem. Odnotowano również wzrost powierzchni uprawy o 21,4%.

Areał uprawy agrestu w sadach w 2016 r. zwiększył się o 2,1%, a zbiory były o 7,5% niższe od uzyskanych wysokich zbiorów w 2015 r. Niektóre plantacje słabo zawiązały owoce.

Łączne zbiory pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach (aronii, borówki wysokiej, leszczyny, winorośli i pozostałych jagodowych) wyniosły w 2016 r. 3,1 tys. ton, i były o 11,0% większe niż przed rokiem. W porównaniu z 2015 r. zanotowano zwiększenie produkcji wszystkich gatunków należących do tej grupy, z wyjątkiem aronii.

Wykres 13. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2016 r.

Województwo podkarpackie

Polska

2.5. Udział województwa w krajowej produkcji głównych ziemiołdów

Średnie plony z 1 ha w województwie podkarpackim w 2016 r., w porównaniu z uzyskanymi przeciętnymi plonami w kraju, były niższe w przypadku łąk trwałych – o 37,7%, ziemniaków – o 11,9%, rzepaku i rzepiku – o 7,8%, zbóż ogółem – o 6,9%. Uzyskane w województwie plony buraków cukrowych były wyższe od średnich krajowych o 18,5%.

W porównaniu z województwami o plonach najwyższych i najniższych, różnice (w dt z 1 ha) przedstawiają się następująco:

różnica do plonów najwyższych

zboża ogółem	–	minus 22,4 dt z 1 ha (opolskie),
rzepak i rzepik	–	minus 7,0 dt z 1 ha (opolskie),
ziemniaki	–	minus 106 dt z 1 ha (opolskie),
buraki cukrowe	–	minus 11 dt z 1 ha (zachodniopomorskie),

różnica do plonów najniższych

zboża ogółem	–	plus 8,1 dt z 1 ha (podlaskie),
rzepak i rzepik	–	plus 3,2 dt z 1 ha (mazowieckie),
ziemniaki	–	plus 30 dt z 1 ha (podlaskie),
buraki cukrowe	–	plus 223 dt z 1 ha (łódzkie).

Zbiory zbóż ogółem w województwie podkarpackim w 2016 r. stanowiły 2,9% zbiorów zbóż ogółem w Polsce, co daje 14. miejsce w kraju, a zbiory rzepaku i rzepiku – 2,2% zbiorów krajowych (12. miejsce w kraju). Produkcja ziemniaków stanowiła 6,9% produkcji krajowej, co uplasowało województwo na 6. miejscu w kraju, a zbiory buraków cukrowych – 2,1% zbiorów krajowych (10. miejsce w kraju).

Udział i miejsce województwa w krajowej produkcji głównych ziemiopłodów

Wyszczególnienie	Polska		Województwo podkarpackie			
	2016		2015	2016	2015	2016
	w liczbach bezwzględnych		Polska=100		lokata	
Powierzchnia w tys. ha:						
Zboża	7400,3	229,6	3,1	3,1	12	13
w tym:						
pszenica	2364,1	95,1	4,2	4,0	11	11
żyto	775,1	8,2	1,2	1,1	14	15
jęczmień	915,3	23,0	2,7	2,5	14	15
owies	472,5	20,9	5,2	4,4	7	9
pszenżyto	1373,5	29,2	2,1	2,1	15	15
Rzepak i rzepik	822,6	19,7	2,5	2,4	11	12
Ziemniaki ^a	309,9	24,4	7,4	7,9	6	5
Buraki cukrowe	203,4	3,7	2,0	1,8	10	10
Warzywa gruntowe ^a	178,5	4,8	2,7	2,7	10	10
Płony z 1 ha w dt:						
Zboża	40,3	37,5	92,8	93,1	12	11
w tym:						
pszenica	45,8	35,4	77,7	77,3	13	13
żyto	28,4	25,4	93,5	89,4	12	12/13
jęczmień	37,6	33,8	90,7	89,9	11	11
owies	28,7	27,6	100,4	96,2	9	12
pszenżyto	37,1	30,1	84,1	81,1	14	14
Rzepak i rzepik	27,0	24,9	84,2	92,2	15	12
Ziemniaki ^a	286	252	107,1	88,1	5	14
Buraki cukrowe	665	788	101,7	118,5	10	2
Zbiory w tys. ton:						
Zboża	29849,2	860,1	2,9	2,9	12	14
w tym:						
pszenica	10827,9	336,4	3,2	3,1	11	12
żyto	2199,6	20,9	1,1	0,9	15	15
jęczmień	3441,1	77,8	2,4	2,3	15	15
owies	1358,1	57,7	5,2	4,2	8	10
pszenżyto	5102,4	87,9	1,7	1,7	15	15
Rzepak i rzepik	2219,3	49,1	2,1	2,2	13	12
Ziemniaki ^a	8872,4	614,3	7,9	6,9	5	6
Buraki cukrowe	13523,8	288,4	2,1	2,1	10	10
Warzywa gruntowe ^a	4547,3	88,6	2,2	1,9	11	10

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.

2.6. Przebieg siewu oraz ocena ozimin w jesieni 2016 r.

Ciepła i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu niekorzystnie wpłynęła na stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. Warunki wilgotnościowe gleby nie sprzyjały kiełkowaniu ziarna i wschodom roślin. Notowane w październiku opady deszczu znacznie poprawiły stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody ozimin, jednak chłodne dni wpłynęły na spowolnienie procesów życiowych roślin. Oziminy wysiane we wrześniu pod koniec października zaczęły się krzewić. Stan wschodów upraw ozimych w październiku 2016 r. oceniono na poziomie wyższym od ubiegłorocznego. Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla ozimin. Utrzymująca się w ciągu miesiąca dodatnia temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Pogoda w grudniu nie stwarzała większych zagrożeń dla zimujących roślin.

Z oceny przeprowadzonej w listopadzie wynika, że łączny areal zbóż ozimych wysianych w jesieni 2016 r. wyniósł 124,5 tys. ha, tj. na powierzchni o 0,2% większej od powierzchni zasianej w roku poprzednim.

W optymalnym terminie agrotechnicznym zasiano ok. 90% powierzchni rzepaku i rzepiku ozimego, ok. 88% żyta, ok. 85% pszenicy ozimej i jęczmienia ozimego, ok. 82% mieszanek zbożowych ozimych i ok. 80% powierzchni pszenżyta ozimego.

Stan ozimin przed wejściem w okres zimowego spoczynku oceniono w pięciopunktowej skali ocen następująco:

- pszenica – 3,6 pkt,
- żyto – 3,5 pkt,
- jęczmień – 3,5 pkt,
- pszenżyto – 3,4 pkt,
- mieszanki zbożowe – 3,3 pkt,
- rzepak i rzepik – 3,7 pkt.

Warunki pogodowe sprzyjały wykonaniu podorywek i orki siewnej. Kiełkowanie i wschody roślin były początkowo utrudnione, ze względu na słabsze uwilgotnienie gleby. Późniejsze opady deszczu poprawiły warunki kiełkowania i wschodów roślin. Stan ozimin przed ich wejściem w okres zimowego spoczynku był lepszy niż w roku poprzednim. Stan pszenżyta i rzepaku oceniono wyżej o 0,4 pkt, jęczmienia i mieszanek zbożowych o 0,3 pkt. Wyżej o 0,2 pkt oceniono stan pszenicy i żyta.

DZIAŁ III

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE

3.1. Bydło

W czerwcu 2016 r. pogłowie bydła ogółem w województwie liczyło 89,5 tys. szt., co stanowiło 1,5% pogłowia bydła w kraju. W porównaniu z czerwcem 2015 r. liczebność stada zmniejszyła się o 6,0 tys. szt., tj. o 6,3%. W gospodarstwach indywidualnych było 85,7 tys. szt. bydła, co stanowiło 95,8% pogłowia bydła w województwie podkarpackim.

Udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w strukturze stada bydła ogółem wyniósł:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 22,7% (w 2015 r. – 22,0%),
- młode bydło hodowlane i rzeźne
w wieku 1-2 lat – 17,3% (w 2015 r. – 15,8%),
- krowy – 55,9% (w 2015 r. – 57,5%),
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne
w wieku 2 lat i więcej – 4,1% (w 2015 r. – 4,7%).

W porównaniu ze strukturą pogłowia bydła rejestrowaną w czerwcu 2015 r., wzrósł udział młodego bydła hodowlanego i rzeźnego w wieku 1-2 lat (o 1,5 p. proc.) i cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,7 p. proc.). Zmalał natomiast udział krów (o 1,6 p. proc.) i pozostałego bydła dorosłego hodowlanego i rzeźnego w wieku 2 lat i więcej (o 0,6 p. proc.).

Wykres 14. Struktura pogłowia bydła w 2016 r.
Stan w czerwcu

W grupie cieląt w wieku poniżej 1 roku – zwierzęta przeznaczone na ubój stanowiły 14,2%, a do dalszego chowu – 85,8%, w tym jałówki na chów – 52,9%. W grupie bydła w wieku 1-2 lat oraz w grupie pozostałego bydła dorosłego w wieku 2 lat i więcej (bez krów) – zwierzęta przeznaczone na rzeź stanowiły odpowiednio 42,1% i 16,3%.

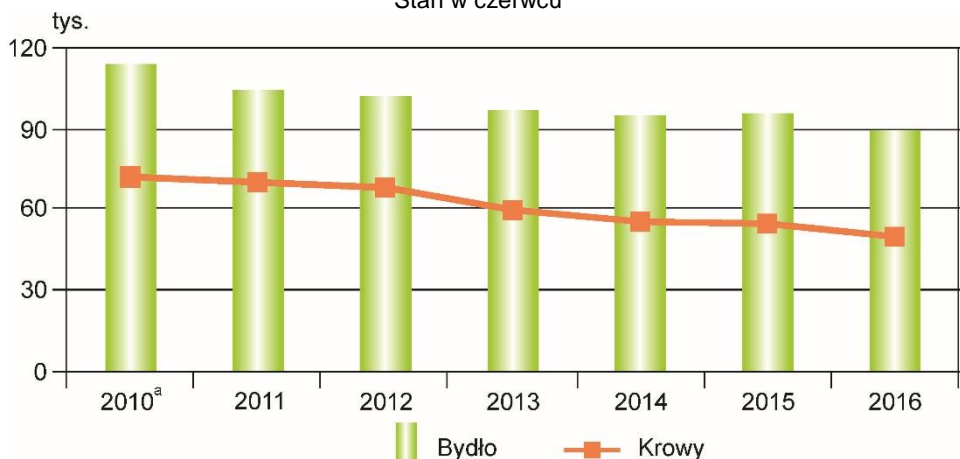
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2016 r. wyniosła 15,2 szt. (wobec 40,8 szt. w kraju) i w porównaniu z czerwcem 2015 r. zmniejszyła się o 8,4% (w kraju zmniejszyła się o 0,5%).

Pogłowie krów w czerwcu 2016 r. wyniosło 50,0 tys. szt. i w skali roku zmniejszyło się o 4,9 tys. szt., tj. o 8,9%. W gospodarstwach indywidualnych było 48,4 tys. krów, co stanowiło 96,7% pogłowia krów w województwie.

Obsada krów na 100 ha użytków rolnych wyniosła 8,5 szt. wobec 16,0 szt. w kraju.

Wykres 15. Pogłowie bydła, w tym krów

Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

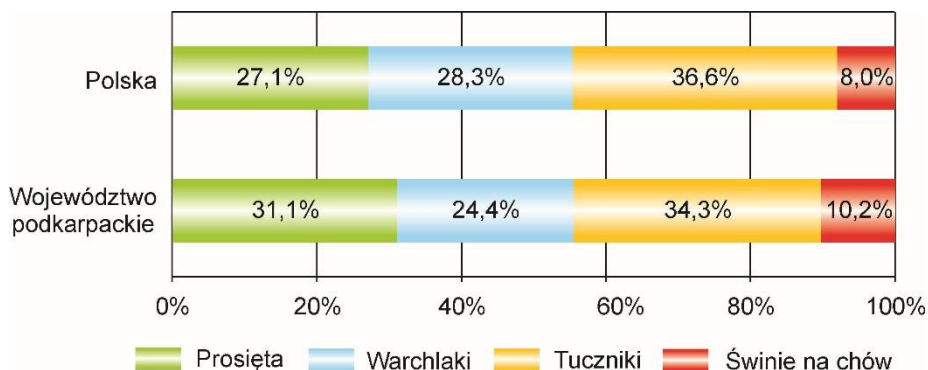
3.2. Świnie

W czerwcu 2016 r. pogłowie świń ukształtowało się na poziomie 171,5 tys. szt., co stanowiło 1,6% pogłowia świń w kraju. W porównaniu z czerwcem 2015 r. stado świń zwiększyło się o 2,8% (w Polsce odnotowano spadek o 6,7%), w porównaniu ze stanem z marca 2016 r. było wyższe o 11,2 tys. szt. (o 7,0%).

W gospodarstwach indywidualnych stan pogłowia świń wyniósł 166,6 tys. szt. tj. o 4,5 tys. szt. (o 2,8%) więcej niż przed rokiem i o 11,0 tys. szt. (o 7,1%) więcej niż w marcu 2016 r. Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 97,1% pogłowia świń województwa.

Wykres 16. Struktura pogłowia świń w 2016 r.

Stan w czerwcu

Pogłowiu loch na chów wyniosło 17,0 tys. szt. i w ciągu roku zmniejszyło się o 0,2 tys. szt. (o 1,1%). W porównaniu ze stanem w marcu 2016 r. stado loch zwiększyło się o 8,2%.

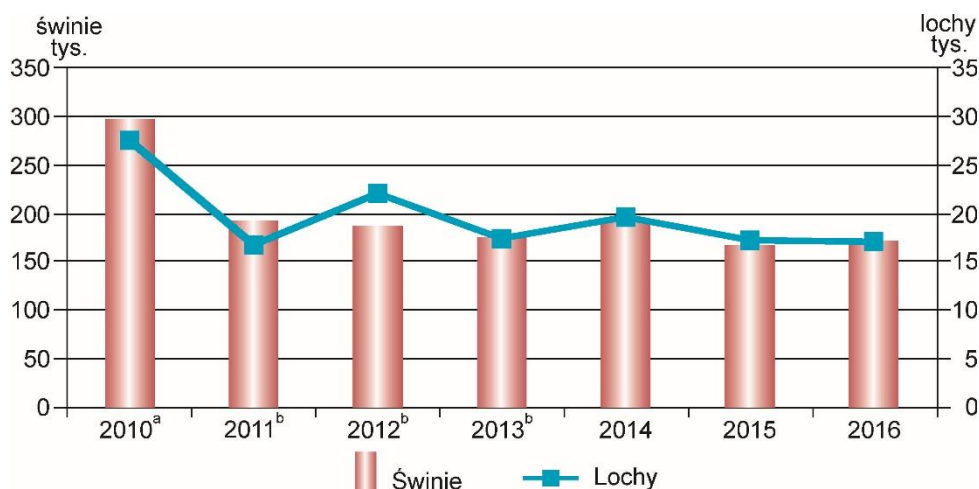
W czerwcu 2016 r. udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w strukturze świń wyniósł:

- prosięta o wadze do 20 kg – 31,1% (w 2015 r. – 28,6%),
- warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg – 24,4% (w 2015 r. – 23,5%),
- świnie o wadze 50 kg i więcej,
z przeznaczeniem na ubój – 34,3% (w 2015 r. – 37,3%),
- świnie o wadze 50 kg i więcej,
z przeznaczeniem na chów – 10,2% (w 2015 r. – 10,6%),
- w tym lochy na chów – 9,9% (w 2015 r. – 10,3%).

W porównaniu z 2015 r. zwiększył się udział prosiąt o wadze do 20 kg (o 2,5 p. proc.) i warchlaków (o 0,9 p. proc.). Natomiast zmniejszył się udział świń o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na ubój (o 3,0 p. proc.) i świń o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na chów (o 0,4 p. proc.), w tym lochy na chów (o 0,4 p. proc.).

W czerwcu 2016 r. obsada świń na 100 ha użytków rolnych utrzymała się na poziomie sprzed roku – 29,1 szt., wobec 74,7 szt. w kraju (w 2015 r. – 80,0 szt.). Obsada świń na 100 ha gruntów ornych wyniosła 52,8 szt., a w kraju – 100,6 szt.

Wykres 17. Pogłowie świń, w tym loch
Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^b Stan w końcu lipca.

3.3. Owce

Pogłowie owiec w czerwcu 2016 r. wyniosło 18,5 tys. szt. i w porównaniu z czerwcem 2015 r. zwiększyło się o 1,3 tys. szt. (o 7,3%). Pogłowie owiec skoncentrowane było w gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 97,3% wojewódzkiego pogłowia owiec. Udział maciorek jednorocznych i starszych w ogólnej liczbie owiec wyniósł 48,8% osiągając poziom 9,0 tys. szt. W porównaniu z czerwcem 2015 r. liczebność stada maciorek jednorocznych i starszych zwiększyła się o 0,3 tys. szt. (o 3,1%). Udział województwa podkarpackiego w pogłowiu owiec w kraju wyniósł 7,7%.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 3,1 szt. (w 2015 r. – 3,0 szt.), natomiast w kraju 1,6 szt. (w 2015 r. – 1,6 szt.).

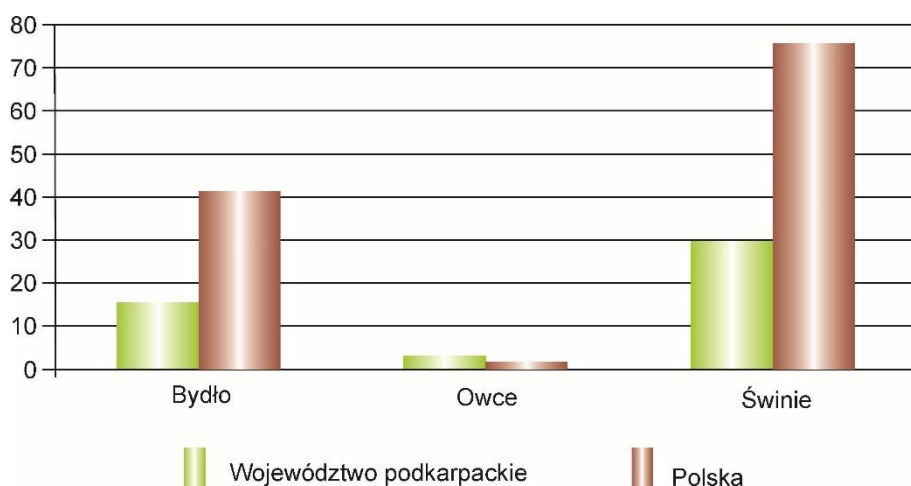
3.4. Drób

Pogłowie drobiu ogółem w czerwcu 2016 r. liczyło 5,9 mln szt., a jego udział stanowił 3,1% pogłowia w Polsce. W porównaniu z czerwcem 2015 r. pogłowie drobiu zwiększyło się o 18,7% (w kraju wzrosło o 14,9%).

Drób kurzy stanowił 93,3% pogłowia drobiu ogółem, w tym nioski – 36,2%. W 2015 r. odsetek ten wyniósł odpowiednio: 93,8% i 28,9%.

Średnio w województwie obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych wyniosła 937,4 szt. (w 2015 r. – 813,5 szt.), a na 100 ha gruntów ornych – 1697,4 szt. W kraju wyniosła odpowiednio: 1162,3 szt. i 1564,3 szt.

Wykres 18. Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych w 2016 r.
Stan w czerwcu

3.5. Produkcja zwierzęca

Produkcja żywca rzeźnego (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego i króliczego) **w wadze żywej** w 2016 r. wyniosła ogółem 114,0 tys. ton i kształtowała się na poziomie wyższym (o 14,9%) od uzyskanej w 2015 r. Gospodarstwa indywidualne wyprodukowały 85,1% żywca rzeźnego w województwie. W skali roku wzrosła produkcja żywca wołowego (o 26,1%), drobiowego (o 23,8%), końskiego (o 11,8%) i wieprzowego (o 5,7%). Spadek zanotowano w produkcji żywca koziego (o 92,6), cielęcego (o 41,5%), baraniego (o 13,5%) i króliczego (o 0,9%).

Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny, bez podrobów) w 2016 r. wyniosła 82,2 tys. ton i zwiększyła się o 14,0% w stosunku do uzyskanej rok wcześniej. Wzrost był wynikiem większej produkcji żywca wołowego (o 26,6%), żywca drobiowego (23,8%), żywca końskiego (o 10,6%) i wieprzowego (o 5,7%). Znaczący udział w produkcji mięsa i tłuszczów miał żywiec wieprzowy (45,0%) i drobiowy (44,8%).

W 2016 r. wyprodukowano 216,5 mln litrów mleka krowiego, w tym 95,8% pochodziło z gospodarstw indywidualnych. Produkcja mleka była niższa o 6,0% niż w 2015 r. Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy wyniósł 4395 l, co uplasowało województwo podkarpackie na 11. miejscu w kraju (średnia w Polsce 5563 l).

Produkcja jaj kurzych konsumpcyjnych i wylęgowych w 2016 r. wyniosła 339,9 mln szt., tj. o 27,9% więcej niż w 2015 r. Z gospodarstw indywidualnych uzyskano 97,8% produkcji. Udział województwa w krajowej produkcji jaj stanowił 3,2%. Przeciętnie od 1 nioski uzyskano w ciągu roku 174 jaj, co dało 16. lokatę w kraju, przy średniej krajowej wynoszącej 219 jaj.

Produkcja wełny owczej niepranej w 2016 r. wyniosła 66,1 ton, w tym 99,7% pochodziło z gospodarstw indywidualnych. Produkcja wełny zwiększyła się o 43,0% w porównaniu z 2015 r. Województwo podkarpackie wytworzyło 8,5% krajowej produkcji wełny. Przeciętna roczna ilość wełny pozyskanej od 1 owcy wyniosła 3,6 kg, średnia w kraju 3,3 kg.

DZIAŁ IV

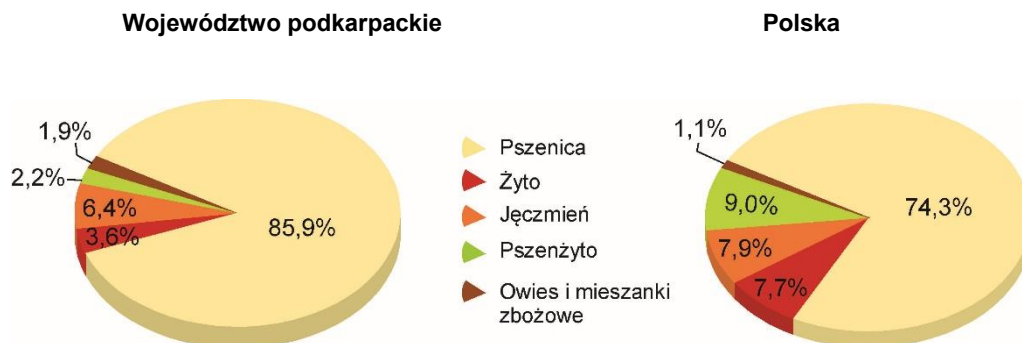
SKUP I CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

4.1. Produkty roślinne

Wartość produktów roślinnych skupionych w 2016 r. przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów mających siedzibę na terenie województwa podkarpackiego, wyniosła 380,7 mln zł (647 zł na 1 ha użytków rolnych, wobec 1295 zł w kraju). W porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 1,2%. Gospodarstwa indywidualne uzyskały 361,8 mln zł za sprzedane produkty roślinne (645 zł na 1 ha użytków rolnych, w kraju – 1116 zł).

Skup zbóż w 2016 r. wyniósł 319,3 tys. ton i był wyższy o 3,7% od uzyskanego w 2015 r. Udział gospodarstw indywidualnych w skupie zbóż stanowił 94,8%. Skup zbóż na 1 ha użytków rolnych wyniósł 543 kg, wobec 878 kg w kraju. Udział skupu zbóż z terenu województwa podkarpackiego w skupie zbóż w kraju wyniósł 2,5%.

Wykres 19. Struktura skupu zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2016 r.

Ceny skupu zbóż konsumpcyjnych i paszowych były niższe niż w 2015 r. (oprócz żyta). Rolnicy za 1 dt pszenicy w skupie otrzymali średnio – 56,83 zł, tj. o 5,9% mniej niż w 2015 r. Cena skupu żyta była minimalnie wyższa (o 0,3%) niż przed rokiem i wyniosła 46,26 zł za 1 dt. Niższa niż przed rokiem (o 2,5%) była cena skupu jęczmienia, która w 2016 r. ukształtowała się na poziomie 51,31 zł za 1 dt. Za pszenżyto płacono w skupie średnio 48,30 zł, tj. o 0,6% mniej niż w 2015 r. Cena skupu 1 dt owsa i mieszanek zbożowych wyniosła średnio – 42,05 zł i była niższa o 5,3% od uzyskanej w roku poprzednim.

W 2016 r. skupiono 37,9 tys. ton ziemniaków, tj. o 20,3% więcej niż w roku poprzednim. Skup ziemniaków w większości pochodził od gospodarstw indywidualnych. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych skup ziemniaków wyniósł 64 kg, podczas gdy w kraju – 129 kg. Udział skupu ziemniaków z województwa podkarpackiego w skupie krajowym wyniósł 2,0%. Średnia roczna cena skupu ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) wyniosła 35,85 zł za 1 dt i była o 16,9% niższa od średniej ceny uzyskanej w 2015 r. W kraju za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) płacono średnio 52,27 zł, tj. o 2,2% więcej niż w roku poprzednim.

Rzepak i rzepiku w 2016 r. skupiono 28,3 tys. ton, tj. o 18,4% mniej niż w 2015 r. Udział gospodarstw indywidualnych w skupie rzepaku i rzepiku wyniósł 92,1%. Skup rzepaku i rzepiku z województwa podkarpackiego stanowił 2,1% skupu krajowego.

W 2016 r. skupiono 39,7 tys. ton warzyw, co w porównaniu z wielkością skupu w 2015 r. oznacza zwiększenie o 36,6%. Skup warzyw z województwa podkarpackiego stanowił 2,3% skupu krajowego.

Skup owoców wyniósł 26,0 tys. ton i w porównaniu z ubiegłym rokiem zmniejszył się o 19,1%. Skup owoców z województwa podkarpackiego stanowił 1,0% wielkości skupu w kraju.

4.2. Produkty pochodzenia zwierzęcego

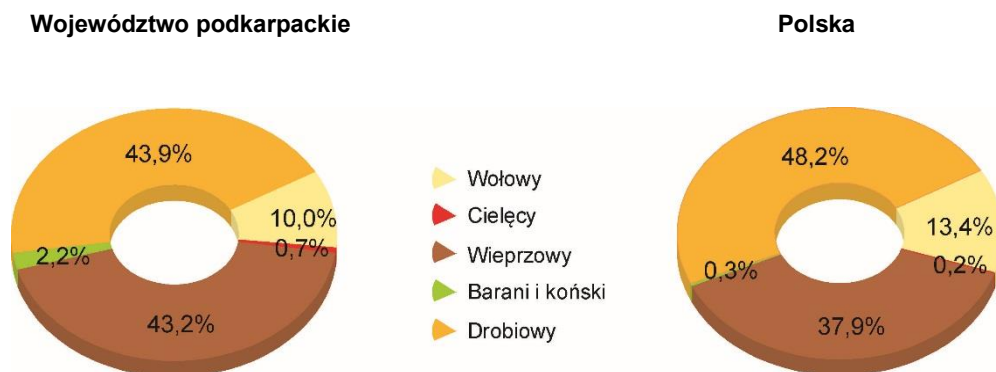
W 2016 r. wartość skupu produktów zwierzęcych wyniosła 555,3 mln zł i w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 9,2%. Skup produktów zwierzęcych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniósł 944 zł (w kraju – 2723 zł). Gospodarstwa indywidualne uzyskały w województwie podkarpackim 970 zł za sprzedane produkty zwierzęce w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych (w kraju – 2707 zł).

W 2016 r. skup żywca rzeźnego w wadze żywej wyniósł 93,3 tys. ton i był wyższy o 12,2% od uzyskanego w 2015 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się skup żywca wołowego (o 25,1%), drobiowego (o 20,0%) i wieprzowego (o 4,5%). Niższy natomiast był skup żywca cielęcego (o 26,0%), baraniego (o 14,5%) i końskiego (o 1,8%).

Udział województwa podkarpackiego w skupie krajowym dla poszczególnych rodzajów żywca rzeźnego (w wadze żywej) przedstawiał się następująco: żywiec koński – 13,4%, cielęcy – 6,8%, barani – 5,6%, wieprzowy – 1,7%, drobiowy – 1,4%, wołowy – 1,1%.

Skup żywca rzeźnego w wadze żywej na 1 ha użytków rolnych wyniósł 159 kg, w tym żywca drobiowego – 70 kg, wieprzowego – 68 kg, a wołowego – 16 kg.

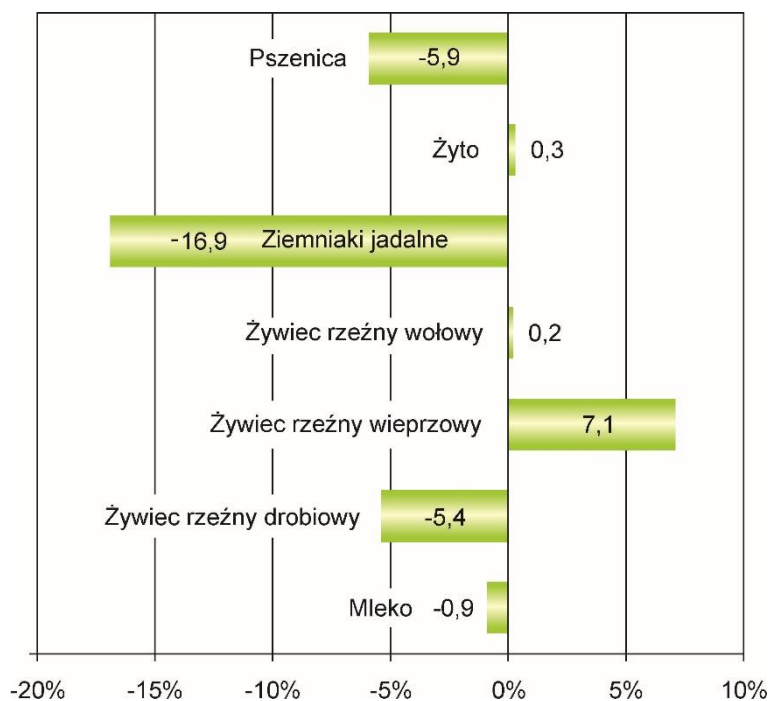
Wykres 20. Struktura skupu żywca rzeźnego (w wadze żywej) w 2016 r.

Średnia cena skupu 1 kg żywca wołowego wyniosła 5,88 zł i była o 0,2% wyższa niż w 2015 r. W skupie za 1 kg cieląt rzeźnych płacono średnio 13,06 zł, tj. o 5,2% więcej niż przed rokiem. Przeciętna cena skupu 1 kg żywca baraniego wyniosła 6,61 zł i była o 1,5% wyższa niż w 2015 r. Za 1 kg żywca wieprzowego w 2016 r. płacono w skupie średnio 4,53 zł, tj. o 7,1% więcej niż przed rokiem. Cena skupu 1 kg żywca drobiowego wyniosła średnio 3,65 zł, tj. o 5,4% mniej niż przed rokiem. W 2016 r. cena 1 kg żywca końskiego była na poziomie – 7,44 zł, tj. o 9,1% wyższym niż w roku poprzednim.

W 2016 r. skupiono 113,1 mln litrów mleka krowiego, tj. o 2,2% mniej niż przed rokiem. Średnia cena skupu 1 litra mleka krowiego wyniosła 1,07 zł i w odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się o 0,9%. Skup mleka z województwa podkarpackiego stanowił 1,0% skupu mleka w kraju.

Wykres 21. Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych w 2016 r. w porównaniu z 2015 r.

4.3. Ceny targowiskowe

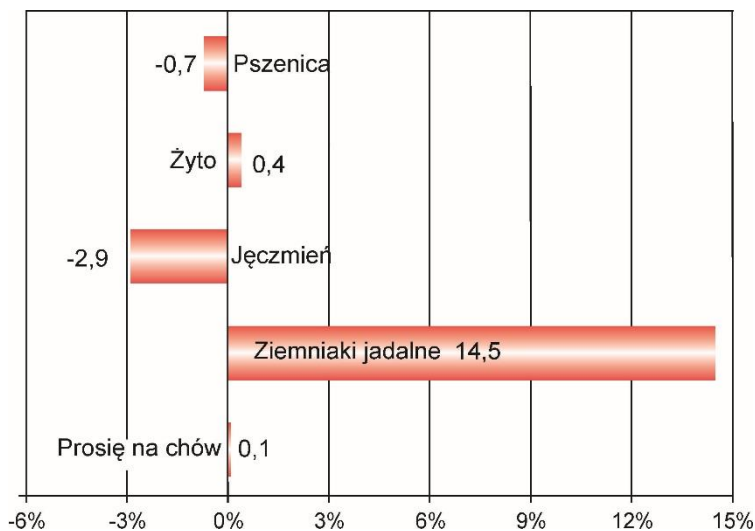
Przeciętne ceny zbóż uzyskane w 2016 r. przez rolników na targowiskach były niższe od notowanych w 2015 r., z wyjątkiem żyta. Za 1 dt pszenicy średnio płacono na targowiskach 76,40 zł, w porównaniu z rokiem poprzednim mniej o 0,7%. Cena żyta wyniosła 59,87 zł za 1 dt i była o 0,4% wyższa niż przed rokiem. W odniesieniu do 2015 r. niższe były ceny jęczmienia (o 2,9%) i owsa (o 3,2%).

Targowiskowa cena 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) wyniosła 93,30 zł i w porównaniu z 2015 r. była wyższa o 14,5%.

Za prosię na chów w 2016 r. płacono na targowiskach średnio 166,02 zł, tj. o 0,1% więcej niż w 2015 r. Za kurę żywą o wadze 1,5-2 kg płacono średnio 23,41 zł, tj. o 4,4% więcej niż przed rokiem. Cena jaja kurzego na targowiskach wyniosła 0,72 zł i była o 2,9% wyższa niż przed rokiem.

Za 1 litr mleka krowiego na targowiskach uzyskano średnio cenę 2,27 zł, tj. o 0,9% więcej niż w 2015 r.

Wykres 22. Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2016 r. w porównaniu z 2015 r.

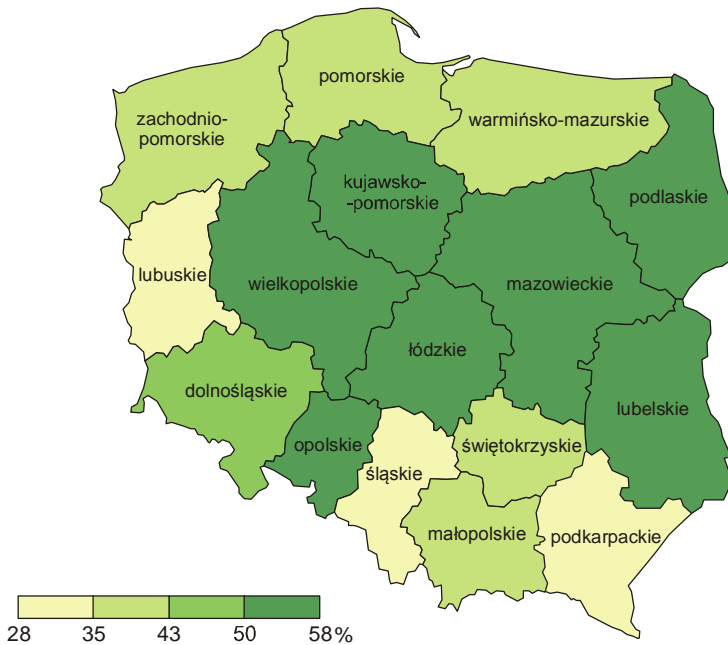

4.4. Ceny gruntów w obrocie prywatnym

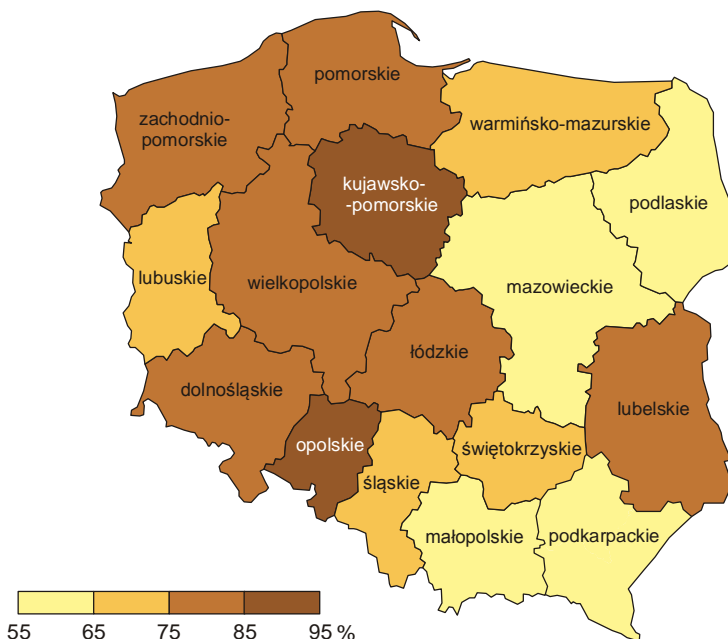
Ceny ziemi wykazują tendencję wzrostową. W 2016 r. ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym kształtowały się średnio na poziomie 23,2 tys. zł za 1 ha i były o 1,7 tys. zł (o 7,7%) wyższe niż przed rokiem. Podobnie jak w latach poprzednich ceny ziemi wykazywały zróżnicowanie w zależności od położenia gruntów, klasy bonitacyjnej oraz jakościowej przydatności do prowadzenia określonych upraw. Za 1 ha dobrych gruntów ornych (klasy I, II, IIIa) płacono średnio 29,2 tys. zł, średnich (klasy IIIb, IV) – 22,8 tys. zł, a słabych (klasy V, VI) – 17,3 tys. zł, tj. więcej odpowiednio o 11,6%, 5,9% i 4,8% niż przed rokiem.

Przeciętna cena gruntów ornych w województwie podkarpackim była niższa w porównaniu do ceny krajowej o 41,5% (w kraju wynosiła 39,7 tys. zł za 1 ha). Średnia cena kupna-sprzedaży łąk w województwie wynosiła 19,0 tys. zł za 1 ha i była wysza w porównaniu z 2015 r. o 22,0%, a niższa od średniej w kraju o 25,2%. Średnia cena łąk w kraju wynosiła 25,3 tys. zł za 1 ha.

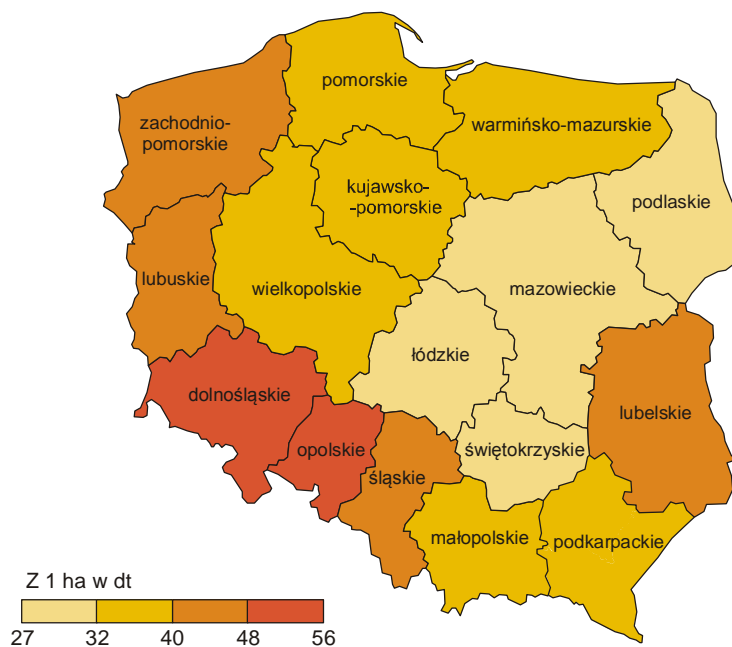
Mapa 1. Powierzchnia użytków rolnych gospodarstw rolnych w % powierzchni ogółem województw w 2016 r.

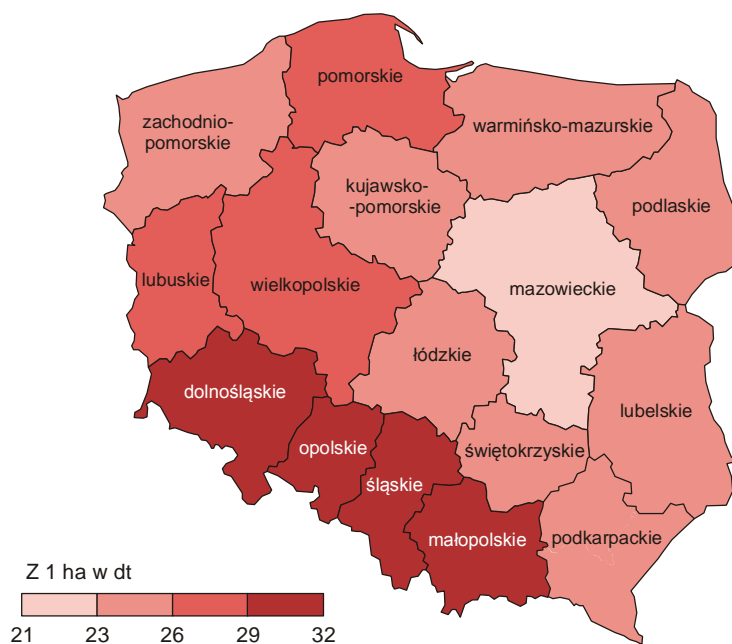
Mapa 2. Powierzchnia gruntów ornych w % powierzchni użytków rolnych według województw w 2016 r.

Mapa 3. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi według województw w 2016 r.

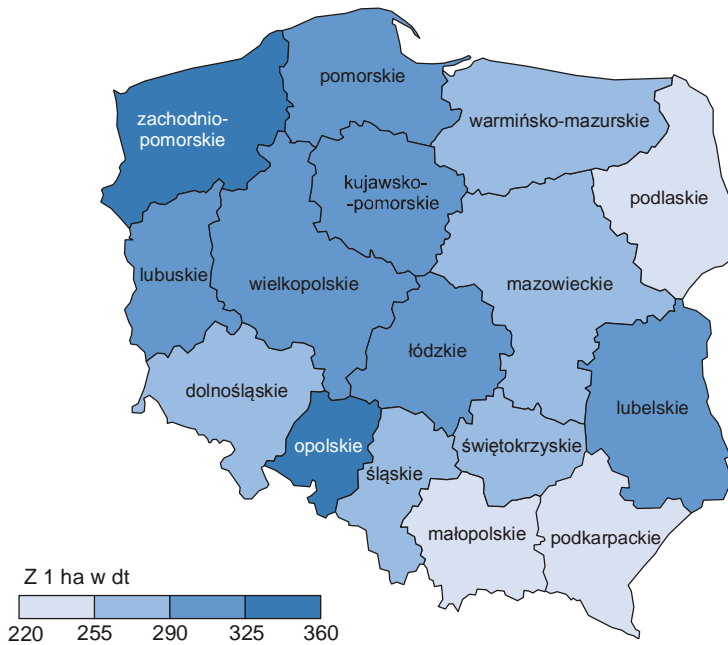

Mapa 4. Plony rzepaku i rzepiku według województw w 2016 r.

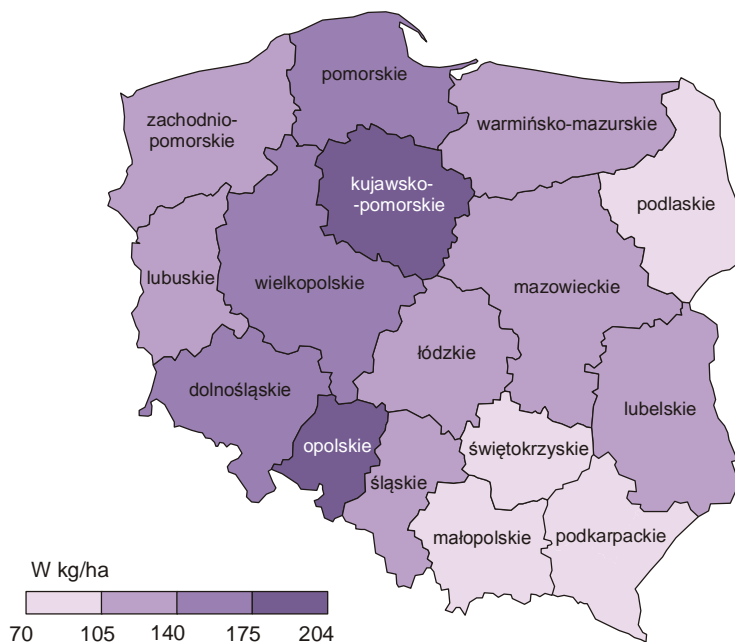

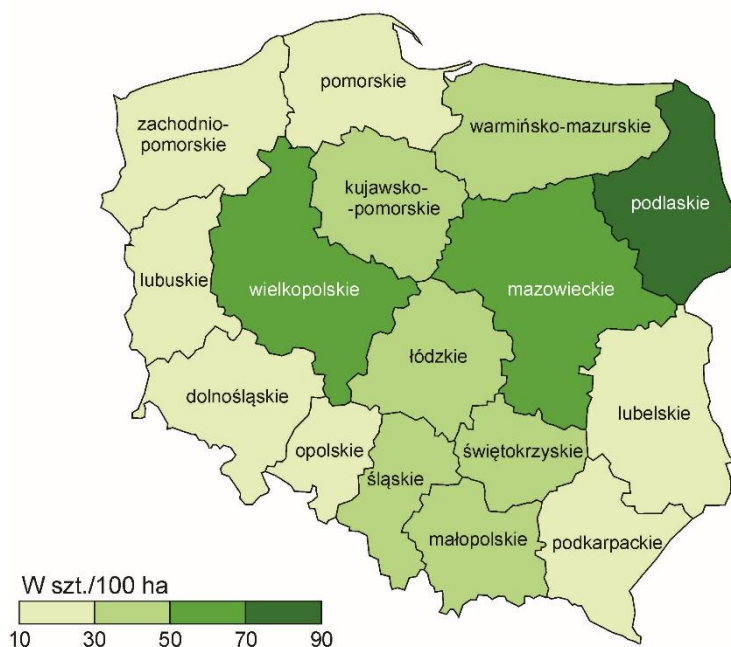
Mapa 5. Plony ziemniaków według województw w 2016 r.

Mapa 6. Zużycie nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych według województw w roku gospodarczym 2015/2016.

Mapa 7. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych według województw w 2016 r. (Stan w czerwcu)

Mapa 8. Obsada świń na 100 ha użytków rolnych według województw w 2016 r. (Stan w czerwcu)

**TABL. 1. ROLNICTWO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA TLE
KRAJU W 2016 R.**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Polska	Podkarpackie	Polska=100
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH			
Powierzchnia ogólna w ha	16236196	686614	4,2
użytki rolne	14543282	588339	4,0
pod zasiewami	10639984	308423	2,9
grunty ugorowane	165627	16475	9,9
uprawy trwałe	393457	13316	3,4
w tym sady	376483	11540	3,1
ogrody przydomowe	31084	5674	18,3
łąki trwałe	2698018	200123	7,4
pastwiska trwałe	477479	29678	6,2
pozostałe	137632	14650	10,6
las i grunty leśne	944031	54039	5,7
pozostałe grunty	748884	44236	5,9
GOSPODARSTWA ROLNE O POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA			
Liczba gospodarstw w tys.	1387,9	129,6	9,3
w odsetkach – według powierzchni użytków rolnych	100,0	100,0	x
1-2 ha	19,5	36,4	186,7
2-5	33,6	45,6	135,7
5-10	22,3	12,7	57,0
10-15	9,9	2,2	22,2
15 ha i więcej	14,7	3,1	21,1
Powierzchnia użytków rolnych w tys. ha	14525,5	585,2	4,0
w odsetkach – według powierzchni użytków rolnych	100,0	100,0	x
1-2 ha	2,7	11,6	429,6
2-5	10,4	31,6	303,8
5-10	15,0	19,1	127,3
10-15	11,4	5,9	51,8
15 ha i więcej	60,4	31,8	52,6
Przeciętna powierzchnia użytków rol- nych w gospodarstwie w ha	10,47	4,51	43,1

TABL. 1. **ROLNICTWO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA TLE
KRAJU W 2016 R. (cd.)**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Polska	Podkarpackie	Polska=100
POWIERZCHNIA ZASIEWÓW			
Ogółem w ha	10639984	308423	2,9
w tym:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	6698341	192392	2,9
pszenica ozima	1880951	83086	4,4
pszenica jara	483125	12054	2,5
żyto	775087	8210	1,1
jęczmień ozimy	137304	4433	3,2
jęczmień jary	778022	18587	2,4
owies	472470	20886	4,4
pszenżyto ozime	1190533	26001	2,2
pszenżyto jare	182993	3162	1,7
mieszanki zbożowe ^a	797855	15975	2,0
strączkowe na ziarno	320894	8276	2,6
ziemniaki ^b	300737	22315	7,4
buraki cukrowe	203390	3662	1,8
rzepak i rzepik	822619	19739	2,4
okopowe pastewne	7206	803	11,1
ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE			
Bydło w szt.	5939046	89511	1,5
cielęta w wieku poniżej 1 roku	1728122	20337	1,2
młode bydło w wieku 1-2 lat	1575858	15498	1,0
bydło w wieku 2 lat i więcej	2635065	53676	2,0
w tym krowy	2332190	50043	2,1
na 100 ha użytków rolnych	40,8	15,2	37,3
w tym krowy	16,0	8,5	53,1

^a Bez mieszanek zbożowo-strączkowych na ziarno. ^b Bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych.

**TABL. 1. ROLNICTWO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA TLE
KRAJU W 2016 R. (dok.)**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Polska	Podkarpackie	Polska=100
ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE (dok.)			
Świnie w szt.	10865318	171476	1,6
prosięta o wadze do 20 kg	2943829	53242	1,8
warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	3076633	41911	1,4
świnie na ubój o wadze 50 kg i więcej	3974201	58887	1,5
świnie na chów o wadze 50 kg i więcej	870655	17436	2,0
w tym lochy	853698	17006	2,0
na 100 ha użytków rolnych	74,7	29,1	39,0
w tym lochy	5,9	2,9	49,2
Owce w szt.	239138	18450	7,7
w tym maciorki jednoroczne i starsze	142581	9011	6,3
na 100 ha użytków rolnych	1,6	3,1	193,8
w tym maciorki jednoroczne i starsze	1,0	1,5	150,0
Drób ^a w tys. szt.	187774,7	5911,5	3,1
w tym drób kurzy	169032,9	5514,9	3,3
w tym nioski	47072,5	2139,0	4,5
drób kurzy na 100 ha użytków rolnych w szt.	1162,3	937,4	80,7
w tym nioski	323,7	363,6	112,3
PRODUKCJA ZWIERZĘCA			
Produkcja żywca rzeźnego w przelicze- niu na mięso ^b (łącznie z tłuszczami i podrobami) w tonach	4939244	86451	1,8
w tym:			
wołowy	501362	5178	1,0
wieprzowy	1879654	36997	2,0
drobiowy	2240990	36822	1,6
Produkcja mleka krowiego w mln litrów	12867,2	216,5	1,7

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

TABL. 2. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2015=100
	w hektarach				
OGÓLEM					
Powierzchnia ogółem	686671	678969	670218	686614	102,4
użytki rolne	584126	574807	574233	588339	102,5
użytki rolne w dobrej kulturze	558559	561617	555910	573689	103,2
pod zasiewami	307328	319242	320216	308423	96,3
grunty ugorowane	27203	27836	11266	16475	146,2
uprawy trwałe	13796	12575	10902	13316	122,1
w tym sady	10607	9818	8713	11540	132,4
ogrody przydomowe	4577	3823	3886	5674	146,0
łąki trwałe	171853	174370	186004	200123	107,6
pastwiska trwałe	33801	23771	23636	29678	125,6
użytki rolne pozostałe	25567	13190	18323	14650	80,0
las i grunty leśne	57421	51249	48040	54039	112,5
pozostałe grunty	45124	52913	47945	44236	92,3
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE					
Powierzchnia ogółem	658323	650414	639043	656830	102,8
użytki rolne	558271	550109	545731	561321	102,9
użytki rolne w dobrej kulturze	536448	538276	531689	548628	103,2
pod zasiewami	297290	308887	309754	298213	96,3
grunty ugorowane	26543	27260	10662	15975	149,8
uprawy trwałe	13415	12205	10336	13135	127,1
w tym sady	10439	9636	8540	11371	133,1
ogrody przydomowe	4565	3819	3877	5672	146,3
łąki trwałe	166104	167333	178601	193235	108,2
pastwiska trwałe	28531	18773	18460	22399	121,3
użytki rolne pozostałe	21823	11832	14042	12693	90,4
las i grunty leśne	56860	50391	47309	53149	112,3
pozostałe grunty	43192	49915	46002	42359	92,1

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2016 R.

Grupy obszarowe użytków rolnych	Użytki rolne							pozostałe użytki rolne
	ogółem	użytki rolne w dobrej kulturze					pastwiska trwałe	
		razem	pod zasiewami	grunty ugorowane	uprawy trwałe	łąki trwałe		
Powierzchnia w hektarach								
Ogółem	588339	573689	308423	16475	13316	200123	29678	14650
do 1 ha	3103	2343	1108	81	186	826	16	760
1-2	67937	66876	28456	3758	1639	29089	2000	1062
2-3	70143	67673	31111	3297	1683	28997	1350	2470
3-5	115077	111581	53620	4435	2486	45860	3985	3497
5-10	111495	108511	60254	2637	2817	37292	4658	2985
10-15	34644	33883	18547	387	964	11654	2122	761
15-20	18752	18600	10224	254	618	6331	1134	151
20-30	29232	28693	17123	238	945	8570	1772	539
30-50	32815	32679	22228	240	467	7706	2015	136
50 ha i więcej ...	105139	102851	65752	1148	1510	23798	10627	2288
Gospodarstwa w liczbach bezwzględnych								
Ogółem	132804	132533	104107	15493	15311	96661	12938	13142
do 1 ha	3156	3018	1961	224	383	1589	72	1981
1-2	47159	47068	33896	5513	4379	31813	3537	2772
2-3	28929	28897	22524	3161	2986	21486	1543	3074
3-5	30177	30177	25366	4054	3828	23399	3350	3215
5-10	16505	16495	14574	1919	2559	13068	2992	1644
10-15	2874	2874	2523	324	612	2399	613	239
15-20	1081	1081	851	37	184	884	227	37
20-30	1209	1209	969	153	147	894	274	108
30-50	847	847	739	39	112	566	171	25
50 ha i więcej ...	867	867	703	69	121	563	159	48

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW IDYWIDUALNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2016 R.

Grupy obszarowe użytków rolnych	Użytki rolne							pozostałe użytki rolne
	ogółem	użytki rolne w dobrej kulturze						
		razem	w tym					
			pod zasiewami	grunty ugorowane	uprawy trwałe	łąki trwałe	pastwiska trwałe	
Powierzchnia w hektarach								
Ogółem	561321	548628	298213	15975	13135	193235	22399	12693
do 1 ha	3102	2342	1107	81	186	826	16	760
1-2	67923	66861	28454	3756	1638	29081	2000	1062
2-3	70127	67657	31106	3297	1683	28989	1346	2470
3-5	115015	111519	53608	4426	2484	45830	3978	3497
5-10	111283	108306	60196	2621	2816	37184	4638	2978
10-15	34536	33775	18514	385	964	11593	2109	761
15-20	18596	18448	10194	245	618	6249	1102	148
20-30	28765	28225	16996	237	944	8389	1615	539
30-50	32111	32034	21881	235	447	7505	1942	78
50 ha i więcej ...	79862	79462	56156	693	1356	17589	3652	401
Gospodarstwa w liczbach bezwzględnych								
Ogółem	132587	132316	103998	15462	15297	96504	12874	13118
do 1 ha	3155	3017	1960	224	383	1589	72	1981
1-2	47148	47057	33894	5512	4378	31806	3537	2772
2-3	28922	28890	22522	3161	2986	21482	1541	3074
3-5	30160	30160	25359	4051	3826	23388	3348	3215
5-10	16476	16466	14559	1915	2557	13045	2988	1642
10-15	2865	2865	2519	323	612	2392	611	239
15-20	1072	1072	846	36	184	877	224	36
20-30	1190	1190	963	152	146	885	266	108
30-50	829	829	727	37	110	554	168	23
50 ha i więcej ...	770	770	648	51	115	486	119	29

**TABL. 5. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE O POWIERZCHNI POWYŻEJ
1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH**
Stan w czerwcu

Lata	Ogółem	O powierzchni użytków rolnych				
		1-2 ha	2-5	5-10	10-15	15 ha i więcej
Gospodarstwa w liczbach bezwzględnych						
2012	131953	43045	67825	11419	6128	3536
2013	129721	48846	56825	17353	3226	3471
2014	129218	47996	58698	15997	3062	3465
2015	122043	42744	56231	16181	3063	3823
2016	129432	47148	59082	16476	2865	3861
w odsetkach						
2012	100,0	32,6	51,4	8,7	4,6	2,7
2013	100,0	37,7	43,8	13,4	2,5	2,7
2014	100,0	37,1	45,4	12,4	2,4	2,7
2015	100,0	35,0	46,1	13,3	2,5	3,1
2016	100,0	36,4	45,6	12,7	2,2	3,0
Powierzchnia użytków rolnych w hektarach						
2012	566587	63303	208598	78137	72043	144505
2013	555413	70119	178731	115899	38529	152136
2014	546594	71198	182142	106625	36555	150075
2015	542672	63188	173750	106363	36630	162742
2016	558219	67923	185142	111283	34536	159334
w odsetkach						
2012	100,0	11,2	36,8	13,8	12,7	25,5
2013	100,0	12,6	32,2	20,9	6,9	27,4
2014	100,0	13,0	33,3	19,5	6,7	27,5
2015	100,0	11,6	32,0	19,6	6,7	30,0
2016	100,0	12,2	33,2	19,9	6,2	28,5
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w ha						
2012	4,29	1,47	3,08	6,84	11,76	40,87
2013	4,28	1,44	3,15	6,68	11,94	43,83
2014	4,23	1,48	3,10	6,67	11,94	43,31
2015	4,45	1,48	3,09	6,57	11,96	42,57
2016	4,31	1,44	3,13	6,75	12,05	41,27

TABL. 6. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW POSZCZEGÓLNYCH GRUP ZIEMIO-
PŁODÓW

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem	Zboża ^a	Strącz- kowe na ziarno ^b	Zie- mniaki ^c	Przemy- słowe	Paste- wne	Pozo- stałe
------------------	--------	--------------------	---	-----------------------------	------------------	---------------	----------------

W hektarach

OGÓŁEM	2012	300043	227890	5035	24940	24014	13033	5131
	2013	307328	225710	3213	25819	28638	17720	6229
	2014	319242	240413	4485	25149	26752	16108	6335
	2015	320216	233675	9830	20614	30807	19966	5324
	2016	308423	229619	8276	22315	26961	13104	8148
w tym gospodarstwa indywidualne		298213	222952	8071	22288	25179	11908	7815

W odsetkach

OGÓŁEM	2012	100,0	76,0	1,7	8,3	8,0	4,3	1,7
	2013	100,0	73,4	1,0	8,4	9,3	5,8	2,0
	2014	100,0	75,3	1,4	7,9	8,4	5,0	2,0
	2015	100,0	73,0	3,1	6,4	9,6	6,2	1,7
	2016	100,0	74,4	2,7	7,2	8,7	4,2	2,6
w tym gospodarstwa indywidualne		100,0	74,8	2,7	7,5	8,4	4,0	2,6

^a Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe. ^b Rośliny strączkowe jadalne łącznie z roślinami strączkowymi pastewnymi oraz mieszankami zbożowo - strączkowymi. ^c Bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych

TABL. 7. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW ZBÓŻ

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015		2016		2015=100	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w hektarach				w odsetkach	
Ogółem	233675	227205	229619	222952	98,3	98,1
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	204215	199112	192392	187133	94,2	94,0
zboża podstawowe ...	186496	181411	176418	171174	94,6	94,4
pszenica	100057	97319	95140	92064	95,1	94,6
ozima	84226	81781	83086	80320	98,6	98,2
jara	15831	15538	12054	11744	76,1	75,6
żyto	8742	8208	8210	7792	93,9	94,9
jęczmień	22408	21738	23019	22384	102,7	103,0
ozimy	6921	6797	4433	4296	64,1	63,2
jary	15487	14941	18587	18088	120,0	121,1
owies	23986	23294	20886	20215	87,1	86,8
pszenżyto	31303	30852	29163	28719	93,2	93,1
ozime	25529	25143	26001	25622	101,8	101,9
jare	5774	5709	3162	3097	54,8	54,2
mieszanki zbożowe	17720	17701	15975	15960	90,2	90,2
ozime	3046	3042	2579	2574	84,7	84,6
jare	14674	14659	13395	13386	91,3	91,3
kukurydza na ziarno	25958	24608	31957	30590	123,1	124,3
gryka	3009	2992	5047	5006	167,7	167,3
proso	490	490	215	215	43,9	43,9
pozostałe zbożowe	3	3	8	8	266,7	266,7

TABL. 8. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW UPRAW PRZEMYSŁOWYCH
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015		2016		2015=100	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w hektarach				w odsetkach	
Ogółem	30807	28766	26961	25179	87,5	87,5
buraki cukrowe	3680	3456	3662	3409	99,5	98,6
rzepak i rzepik	23414	21797	19739	18328	84,3	84,1
ozimy	21725	20361	16947	15574	78,0	76,5
jary	1689	1436	2792	2755	165,3	191,9
tytoń	893	893	1210	1210	135,5	135,5
chmiel	39	39	7	7	17,9	17,9
len ^a	74	24	296	255	400,0	11 razy
słonecznik na ziarno	169	169	397	397	234,9	234,9
inne oleiste ^b	2538	2388	1651	1573	65,1	65,9

^a Łącznie z lnem oleistym i włóknistym. ^b Mak, gorczyca, soja i inne.

TABL. 9. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW UPRAW PASTEWNYCH I POZOSTAŁYCH
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015		2016		2015=100	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w hektarach				w odsetkach	
Pastewne ogółem	19966	18532	13104	11908	65,6	64,3
okopowe	729	729	803	802	110,2	110,0
kukurydza na zielonkę	3945	3423	3266	2741	82,8	80,1
strączkowe pastewne na zielonkę	1245	1245	1376	1360	110,5	109,2
motylkowe, inne pastewne i trawy na zielonkę	14047	13135	7659	7005	54,5	53,3
Pozostałe ogółem	5324	5021	8148	7815	153,0	155,6
w tym						
warzywa gruntowe ^a	2739	2476	3256	3122	118,9	126,1
truskawki gruntowe ^a	282	282	801	801	284,0	284,0

^a Bez powierzchni w ogrodach przydomowych.

TABL. 10. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W 2016 R.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Zboża	229619	37,5	8600676
zboża podstawowe z mieszankami	192392	32,7	6290639
zboża podstawowe	176418	32,9	5806089
pszenica	95140	35,4	3364118
ozima	83086	35,4	2938198
jara	12054	35,3	425920
żyto	8210	25,4	208934
jęczmień	23019	33,8	777697
ozimy	4433	32,1	142359
jary	18587	34,2	635338
owies	20886	27,6	576544
pszenżyto	29163	30,1	878796
ozime	26001	30,1	783679
jare	3162	30,1	95117
mieszanki zbożowe	15975	30,3	484550
ozime	2579	31,1	80286
jare	13395	30,2	404264
kukurydza na ziarno	31957	69,7	2228964
gryka	5047	15,4	77581
proso	215	15,5	3334
pozostałe zbożowe	8	19,8	158
Strączkowe jadalne	1356	24,1	32677
Ziemniaki ^a	24364	252	6143275
Buraki cukrowe	3662	788	2884007
Rzepak i rzepik	19739	24,9	491064
ozimy	16947	25,2	426553
jary	2792	23,1	64511
Okopowe pastewne	803	427	342711

^a Łącznie z uprawą ziemniaków w ogrodach przydomowych.

TABL. 10. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W 2016 R. (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Strączkowe pastewne (nasiona)	6921	20,8	143902
peluszka	336	20,0	6704
wyka	483	12,6	6096
bobik	2826	22,8	64485
łubin	2544	18,2	46406
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	731	27,6	20211
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (nasiona)	2494	7,3	18091
koniczyna	291	4,2	1235
lucerna	19	4,2	80
seradela i inne motylkowe	1274	8,3	10576
inne pastewne	738	6,4	4759
trawy polowe	172	8,4	1441
Kukurydza na zielonkę	3266	396	1294180
Strączkowe pastewne (zielonka)	1336	180	248104
peluszka	73	189	13824
wyka	63	250	15752
bobik	126	160	20123
łubin	572	162	92565
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	542	195	105840
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (zielonka)	7659	198	1519055
koniczyna	2953	232	683641
lucerna	330	202	66784
seradela i inne motylkowe	665	185	122859
inne pastewne	816	164	133770
trawy polowe	2897	177	512001
Pastwiska trwałe	29678	104	3079182
Siano łąkowe	200123	32,6	6521071
Poplony i wsiewki	1793	108	192939

TABL. 11. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PRYWATNYM W 2016 R.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Zboża	228569	37,4	8539540
zboża podstawowe z mieszankami	191527	32,6	6241663
zboża podstawowe	175566	32,8	5757431
pszenica	94675	35,2	3333065
ozima	82694	35,2	2911442
jara	11981	35,2	421623
żyto	8141	25,4	206919
jęczmień	22913	33,6	770822
ozimy	4352	31,3	136426
jary	18561	34,2	634396
owies	20768	27,6	572608
pszenżyto	29069	30,1	874017
ozime	25907	30,1	778912
jare	3162	30,1	95105
mieszanki zbożowe	15961	30,3	484232
ozime	2574	31,1	80136
jare	13387	30,2	404096
kukurydza na ziarno	31775	69,8	2216849
gryka	5044	15,4	77536
proso	215	15,5	3334
pozostałe zbożowe	8	19,8	158
Strączkowe jadalne	1336	24,2	32305
Ziemniaki ^a	24350	252	6140352
Buraki cukrowe	3622	791	2864334
Rzepak i rzepik	19593	24,8	486585
ozimy	16806	25,1	422130
jary	2787	23,1	64455
Okopowe pastewne	803	427	342711

^a Łącznie z uprawą ziemniaków w ogrodach przydomowych.

**TABL. 11. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE
PRYWATNYM W 2016 R. (dok.)**

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Strączkowe pastewne (nasiona)	6888	20,8	143520
peluszka	336	20,0	6704
wyka	483	12,6	6096
bobik	2823	22,8	64403
łubin	2538	18,3	46346
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	708	28,2	19971
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (nasiona)	2494	7,3	18091
koniczyna	291	4,2	1235
lucerna	19	4,2	80
seradela i inne motylkowe	1274	8,3	10576
inne pastewne	738	6,4	4759
trawy polowe	172	8,4	1441
Kukurydza na zielonkę	2957	402	1188910
Strączkowe pastewne (zielonka)	1366	181	247604
peluszka	73	189	13824
wyka	53	288	15252
bobik	126	160	20123
łubin	572	162	92565
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	542	195	105840
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (zielonka)	7451	199	1485389
koniczyna	2943	232	682631
lucerna	151	245	37038
seradela i inne motylkowe	665	185	122859
inne pastewne	805	164	132228
trawy polowe	2887	177	510633
Pastwiska trwałe	26618	105	2796662
Siano łąkowe	196131	32,8	6440715
Poplony i wsiewki	1793	108	192939

TABL. 12. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W 2016 R.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Zboża	222952	36,9	8231044
zboża podstawowe z mieszankami	187133	32,2	6026787
zboża podstawowe	171174	32,4	5542578
pszenica	92064	34,6	3188733
ozima	80320	34,6	2779163
jara	11744	34,9	409570
żyto	7792	25,3	197288
jęczmień	22384	33,1	740031
ozimy	4296	31,0	133013
jary	18088	33,6	607018
owies	20215	27,6	557560
pszenżyto	28719	29,9	858966
ozime	25622	29,9	766282
jare	3097	29,9	92684
mieszanki zbożowe	15960	30,3	484209
ozime	2574	31,1	80136
jare	13386	30,2	404073
kukurydza na ziarno	30590	69,4	2123944
gryka	5006	15,3	76821
proso	215	15,5	3334
pozostałe zbożowe	8	19,8	158
Strączkowe jadalne	1336	24,2	32305
Ziemniaki ^a	24336	252	6137460
Buraki cukrowe	3409	800	2725854
Rzepak i rzepik	18328	24,6	450364
ozimy	15574	24,8	386622
jary	2755	23,1	63742
Okopowe pastewne	802	427	342609

^a Łącznie z uprawą ziemniaków w ogrodach przydomowych.

TABL. 12. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W 2016 R. (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Strączkowe pastewne (nasiona)	6735	21,0	141649
peluszka	336	20,0	6704
wyka	483	12,6	6096
bobik	2787	22,9	63863
łubin	2430	18,6	45195
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	699	28,3	19791
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (nasiona)	2308	7,1	16446
koniczyna	291	4,2	1235
lucerna	19	4,2	80
seradela i inne motylkowe	1137	8,1	9176
inne pastewne	692	6,5	4529
trawy polowe	169	8,4	1426
Kukurydza na zielonkę	2741	405	1110340
Strączkowe pastewne (zielonka)	1360	182	246804
peluszka	73	189	13824
wyka	53	288	15252
bobik	120	161	19323
łubin	572	162	92565
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	542	195	105840
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (zielonka)	7005	201	1408334
koniczyna	2819	234	659974
lucerna	140	241	33768
seradela i inne motylkowe	638	178	113589
inne pastewne	792	163	129438
trawy polowe	2616	180	471565
Pastwiska trwałe	22399	114	2545330
Siano łąkowe	193235	33,0	6376770
Poplony i wsiewki	1793	108	192939

TABL. 13. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PUBLICZNYM W 2016 R.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Zboża	1051	58,2	61136
zboża podstawowe z mieszankami	865	56,6	48976
zboża podstawowe	852	57,1	48658
pszenica	465	66,8	31053
ozima	392	68,3	26756
jara	73	58,9	4297
żyto	69	29,2	2015
jęczmień	105	65,5	6875
ozimy	80	74,2	5933
jary	25	37,7	942
owies	119	33,1	3936
pszenżyto	94	50,8	4779
ozime	94	50,7	4767
jare	0	0,0	12
mieszanki zbożowe	13	24,5	318
ozime	5	30,0	150
jare	8	21,0	168
kukurydza na ziarno	183	66,2	12115
gryka	3	15,0	45
Strączkowe jadalne	19	19,6	372
Ziemniaki ^a	14	209	2923
Buraki cukrowe	40	492	19673
Rzepak i rzepik	146	30,7	4479
ozimy	140	31,6	4423
jary	6	9,3	56
Strączkowe pastewne (nasiona)	31	12,3	382
bobik	3	27,3	82
łubin	6	10,0	60
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	22	10,9	240
Kukurydza na zielonkę	309	341	105270
Strączkowe pastewne (zielonka)	10	50	500
wyka	10	50	500
Motylkowe drobnonasienne, inne			
pastewne i trawy (zielonka)	210	160	33666
koniczyna	10	101	1010
lucerna	179	166	29746
inne pastewne	11	140	1542
trawy polowe	10	137	1368
Pastwiska trwałe	3060	92	282520
Siano łąkowe	3993	20,1	80356

^a Łącznie z uprawą ziemniaków w ogrodach przydomowych.

TABL. 14. PRODUKCJA Z ŁĄK TRWAŁYCH W 2016 R.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	

Powierzchnia łąk trwałych w ha

OGÓŁEM	200123	196131	193235	3993
--------------	--------	--------	--------	------

Plony z 1 ha w dt^a

I pokos	19,2	19,4	19,5	7,0
II pokos	11,6	11,6	11,6	9,8
III pokos	1,9	1,8	1,8	3,3
I + II + III pokos	32,6	32,8	33,0	20,1

Zbiory w dt^a

I pokos	3834301	3806282	3769268	28019
II pokos	2314690	2275651	2251058	39039
III pokos	372080	358782	356444	13298
I + II + III pokos	6521071	6440715	6376770	80356

^a W przeliczeniu na siano; łącznie z powierzchnią wspólnot gruntowych uwzględnianą w gospodarstwach indywidualnych

TABL. 15. UŻYTKOWANIE ŁĄK TRWAŁYCH W 2016 R.

Wyszczególnienie	Ogółem	Z tego					
		z których trawę zebrano			użytko- wane jako pastwiska	skoszone lecz nie zebrane	nie- eksplo- atowane
		w postaci siana	jako zielonkę z przeznaczeniem na				
			kiszenie	bieżące skarmia- nie			
Powierzchnia w ha							
I pokos	200123	118096	9201	7854	19842	11399	33732
II pokos	200123	108411	4815	12385	27624	6950	39939
III pokos	200123	28961	2830	16178	33212	4311	114632
W odsetkach							
I pokos	100,0	59,0	4,6	3,9	9,9	5,7	16,9
II pokos	100,0	54,2	2,4	6,2	13,8	3,5	20,0
III pokos	100,0	14,5	1,4	8,1	16,6	2,2	57,3
Plony z 1 ha w dt ^a							
I pokos	19,2	30,7	6,7	5,8	5,3	x	x
II pokos	11,6	19,8	5,1	3,6	3,5	x	x
III pokos	1,9	9,3	2,6	2,0	1,9	x	x
Zbiory w dt ^a							
Ogółem	6521071	6040723	93892	122048	264408	x	x
I pokos	3834301	3622381	61801	45794	104325	x	x
II pokos	2314690	2147829	24702	44169	97990	x	x
III pokos	372080	270513	7389	32085	62093	x	x
W odsetkach							
Ogółem	100,0	92,6	1,4	1,9	4,1	x	x
I pokos	100,0	94,5	1,6	1,2	2,7	x	x
II pokos	100,0	92,8	1,1	1,9	4,2	x	x
III pokos	100,0	72,7	2,0	8,6	16,7	x	x

^a W przeliczeniu na siano.

TABL. 16. **PRODUKCJA WARZYW GRUNTOWYCH^a W 2016 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
Powierzchnia w ha			
OGÓLEM	4779	4776	4646
Kapusta	521	521	521
Kalafiory	226	226	226
Cebula	519	518	518
Marchew jadalna	830	830	830
Buraki ćwikłowe	365	365	365
Ogórki	351	351	351
Pomidory	271	271	271
Warzywa pozostałe ^b	1696	1695	1564
Plony z 1 ha w dt			
Kapusta	420	420	420
Kalafiory	142	142	142
Cebula	177	177	177
Marchew jadalna	223	223	223
Buraki ćwikłowe	248	248	248
Ogórki	145	145	145
Pomidory	205	205	205
Warzywa pozostałe ^b	95	95	97
Zbiory w dt			
OGÓLEM	885806	885427	875763
Kapusta	218471	218416	218416
Kalafiory	32064	32064	32064
Cebula	91780	91743	91743
Marchew jadalna	185171	185099	185099
Buraki ćwikłowe	90532	90514	90514
Ogórki	51049	51000	51000
Pomidory	55518	55498	55498
Warzywa pozostałe ^b	161220	161093	151429

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, szczypierek, koper, groch zielony, fasola szparagowa, brukselka, papryka itp.

**TABL. 17. PRODUKCJA OWOCÓW Z DRZEW OWOCOWYCH W SADACH
W 2016 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
Powierzchnia uprawy w ha			
OGÓŁEM	6455	6416	6356
Jabłonie	3953	3924	3899
Grusze	209	200	199
Śliwy	305	304	302
Wiśnie	631	631	600
Czereśnie	136	136	136
Pozostałe ^a	1222	1222	1221
w tym orzechy włoskie	1109	1109	1109
Plony z 1 ha w dt			
Jabłka	108,1	108,9	108,6
Gruszki	35,4	35,5	35,0
Śliwki	41,9	42,0	42,4
Wiśnie	23,7	23,7	21,8
Czereśnie	34,5	34,5	34,5
Pozostałe ^a	20,4	20,4	20,4
w tym orzechy włoskie	20,0	20,0	20,0
Zbiory w dt			
OGÓŁEM	492103	491534	485931
Jabłka	427426	427152	423534
Gruszki	7380	7085	6970
Śliwki	12774	12774	12770
Wiśnie	14961	14961	13100
Czereśnie	4670	4670	4670
Pozostałe ^a	24892	24892	24887
w tym orzechy włoskie	22137	22137	22132

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

**TABL. 18. PRODUKCJA OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH
I PLANTACJI JAGODOWYCH W SADACH ORAZ TRUSKAWEK
I POZIOMEK W 2016 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
Powierzchnia w ha			
Truskawki i poziomki ^a	1401	1401	1401
Maliny ^b	923	922	922
Porzeczki	1905	1904	1874
Agrest	107	107	105
Pozostałe ^c	712	712	686
Plony z 1 ha w dt			
Truskawki i poziomki ^a	30,2	30,2	30,2
Maliny ^b	37,5	37,4	37,4
Porzeczki	22,0	22,0	22,2
Agrest	36,9	36,9	37,7
Pozostałe ^c	44,2	44,2	44,8
Zbiory w dt			
OGÓLEM	154397	154242	153184
Truskawki i poziomki ^a	42350	42350	42350
Maliny ^b	34657	34507	34507
Porzeczki	41966	41961	41620
Agrest	3960	3960	3960
Pozostałe ^c	31464	31464	30747

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^c Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

TABL. 19. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE
Stan w czerwcu

Lata	Bydło		Świnie ^a		Owce		Konie
	ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym lochy	ogółem	w tym maciorki ^b	
W sztukach							
2010 ^c	113779	72128	296279	27451	18961	11305	16767
2011	104283	70136	191977	16684	21237	11348	17426
2012	102014	68134	186309	21968	23217	12422	12407
2013	96704	59927	175111	17348	16331	7849	11242
2014	94856	55516	192351	19526	16866	8272	11242 ^d
2015	95515	54935	166886	17187	17193	8739	11242 ^d
2016	89511	50043	171476	17006	18450	9011	9075
Na 100 ha użytków rolnych							
2010 ^c	18,7	11,8	48,6	4,5	3,1	1,9	2,8
2011	16,6	11,2	30,6	2,7	3,4	1,8	2,8
2012	16,7	11,1	30,5	3,6	3,8	2,0	2,0
2013	16,6	10,3	30,0	3,0	2,8	1,3	1,9
2014	16,5	9,7	33,5	3,4	2,9	1,4	x
2015	16,6	9,6	29,1	3,0	3,0	1,5	x
2016	15,2	8,5	29,1	2,9	3,1	1,5	1,5

^a W latach 2011-2013 r. stan w końcu. ^b Jednoroczne i starsze. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^d Dane za 2013 r.

TABL. 20. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE WEDŁUG STANÓW W 2016 R.

Wyszczególnienie	Stan w czerwcu		Stan w grudniu	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
W sztukach				
Bydło	89511	85745	84383	80904
cielęta w wieku poniżej				
1 roku	20337	19402	18331	17472
młode bydło w wieku 1-2 lat	15498	14822	15312	14597
bydło w wieku 2 lat i więcej	53676	51521	50740	48835
w tym krowy	50043	48397	47159	45580
w tym mleczne	47872	46474	45312	43970
Owce	18450	17949	18677	18409
w tym maciorki jednoroczne				
i starsze	9011	8781	9411	9161
Świnie	171476	166551	166816	162141
prosięta o wadze do 20 kg ...	53242	51707	44544	43190
warchlaki o wadze od 20 kg				
do 50 kg	41911	40684	43325	42162
świnie na ubój o wadze				
50 kg i więcej	58887	57435	62395	60971
świnie na chów o wadze				
50 kg i więcej	17436	16725	16552	15818
w tym lochy ogółem	17006	16510	16106	15613
w tym lochy prośne	10954	10666	10417	10115
Drób	5911489	5741955	4728134	4558336
w tym drób kurzy	5514861	5345677	4568133	4398360
w tym nioski	2138978	2096109	1953190	1910696
Na 100 ha użytków rolnych				
Bydło	15,2	15,3	14,3	14,4
w tym krowy	8,5	8,6	8,0	8,1
Owce	3,1	3,2	3,2	3,3
w tym maciorki jednoroczne				
i starsze	1,5	1,6	1,6	1,6
Świnie	29,1	29,7	28,4	28,9
w tym lochy	2,9	2,9	2,7	2,8
Drób	1004,8	1022,9	803,6	812,1
w tym drób kurzy	937,4	953,3	776,4	783,6
w tym nioski	363,6	373,4	332,0	340,3

TABL. 21. **BYDŁO I OWCE W 2016 R.**

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w sztukach	2015=100	w sztukach	2015=100
Bydło	89511	93,7	85745	93,6
cielęta w wieku poniżej				
1 roku	20337	96,7	19402	95,7
na ubój	2884	109,6	2837	109,0
na chów	17453	94,8	16565	93,7
młode bydło w wieku 1-2 lat	15498	102,9	14822	103,5
byczki	6079	108,6	5888	110,2
jałówki	9419	99,5	8934	99,6
bydło w wieku 2 lat i więcej	53676	90,3	51521	90,3
buhaje, wolce, opasy	538	56,9	437	55,5
jałówki	3095	87,5	2687	89,6
krowy	50043	91,1	48397	90,8
w tym mleczne	47872	90,0	46474	89,6
Owce	18450	107,3	17949	107,0
w tym maciorki jednoroczne				
i starsze	9011	103,1	8781	103,1

TABL. 22. **ŚWINIE W 2016 R.**

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w sztukach	2015=100	w sztukach	2015=100
Ogółem	171476	102,8	166551	102,8
prosięta o wadze do 20 kg	53242	111,4	51707	111,3
warchlaki o wadze od 20 kg				
do 50 kg	41911	107,0	40684	107,6
świnie na ubój o wadze				
50 kg i więcej	58887	94,6	57435	94,4
tuczniki o wadze 50-80 kg	29247	100,5	28610	100,7
tuczniki o wadze 80-110 kg	22240	87,2	21678	86,7
tuczniki o wadze 110 kg				
i więcej	7400	96,8	7147	96,0
świnie na chów o wadze 50 kg				
i więcej	17436	98,8	16725	98,8
knury rozplodowe	430	91,7	215	91,9
lochy ogółem	17006	98,9	16510	98,9
w tym lochy prośne	10954	96,3	10666	96,5

TABL. 23. DRÓB W 2016 R.
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w sztukach	2015=100	w sztukach	2015=100
Drób	5911489	118,7	5741955	119,2
drób kurzy	5514861	118,1	5345677	118,6
w tym nioski	2138978	148,4	2096109	148,9
gęsi	93108	185,4	93087	185,4
indyki	71035	145,8	71029	145,8
kaczki i drób pozostały	232485	110,4	232162	110,3

TABL. 24. KONIE I KOZY W 2016 R.
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w sztukach	
Konie	9075	8769
Kozy	4598	4507
w tym samice jednoroczne i starsze	3097	3059

TABL. 25. PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a

Wyszczególnienie	2015		2016	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
W sztukach				
Bydło (bez cieląt)	13509	12883	17614	17023
Cielęta	5259	5231	3186	3066
Trzoda chlewna	293552	284459	306253	299679
Owce	3701	3623	3576	3398
Konie	5572	5572	6115	6115
W tonach wagi żywej				
Ogółem	99166	96120	113991	96990
Bydło (bez cieląt)	8063	7681	10171	9836
Cielęta	566	564	331	319
Trzoda chlewna	44873	43827	47433	46676
Owce	148	145	128	121
Konie	2781	2781	3110	3110
Drób	42493	40890	52603	36759
Kozy	27	27	2	2
Króliki	215	205	213	167

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie.

TABL. 26. PRODUKCJA MIĘSA^a I PODROBÓW

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
	w tonach			
Ogółem (łącznie z tłuszczami i podrobami)	82090	73474	75720	86451
mięso i tłuszcze	78369	69951	72118	82234
wołowe	3896	4578	4090	5178
cielęce	414	460	342	199
wieprzowe	46572	36836	35002	36997
baranie	62	90	64	55
końskie	953	1062	1519	1680
drobiowe	25306	25771	29745	36822
kozie	32	31	16	1
królicze	182	268	107	107
dziczyzna	952	855	1233	1195
podroby	3721	3523	3602	4217

^a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie.

TABL. 27. PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO, JAJ KURZYCH, WEŁNY I MIODU

Wyszczególnienie	2015		2016	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
Produkcja mleka krowiego w tys. litrów	230387	222302	216489	207496
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w litrach	4302	4278	4395	4352
Produkcja jaj w tys. szt.	265832	254467	339887	332254
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	158	155	174	173
Produkcja wełny w kg	46199	45869	66099	65919
Przeciętna roczna ilość wełny od 1 owcy w kg	2,9	2,9	3,6	3,7
Produkcja miodu w kg	2397500	2393750	1284400	1284400

TABL. 28. ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK

Wyszczególnienie	2014/2015		2015/2016	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
W tonach				
Nawozy mineralne	40550	38815	41312	38857
azotowe	20132	19304	20399	19264
fosforowe	7987	7616	8356	7773
potasowe	12431	11895	12557	11820
Nawozy wapniowe	11305	10768	12643	11341
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Nawozy mineralne	70,6	71,1	70,2	69,2
azotowe	35,1	35,4	34,7	34,3
fosforowe	13,9	14,0	14,2	13,8
potasowe	21,6	21,8	21,3	21,1
Nawozy wapniowe	19,7	19,7	21,5	20,2
Na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze w kg				
Nawozy mineralne	72,9	73,0	72,0	70,8
azotowe	36,2	36,3	35,6	35,1
fosforowe	14,4	14,3	14,6	14,2
potasowe	22,4	22,4	21,9	21,5
Nawozy wapniowe	20,3	20,3	22,0	20,7

TABL. 29. WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)

Wyszczególnienie	2015		2016	
	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych
OGÓŁEM w milionach złotych				
OGÓŁEM	893,9	856,0	936,0	906,3
Produkty roślinne	385,5	359,7	380,7	361,8
Produkty zwierzęce	508,4	496,2	555,3	544,5
Polska = 100				
OGÓŁEM	1,6	1,7	1,6	1,8
Produkty roślinne	2,1	2,4	2,0	2,4
Produkty zwierzęce	1,3	1,4	1,4	1,5
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w złotych				
OGÓŁEM	1557	1568	1591	1615
Produkty roślinne	671	659	647	645
Produkty zwierzęce	885	909	944	970
Polska = 100				
OGÓŁEM	39,7	41,2	39,6	42,3
Produkty roślinne	52,5	57,3	50,0	57,8
Produkty zwierzęce	33,5	34,3	34,7	35,8

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

TABL. 30. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROŚLINNYCH

Wyszczególnienie	2015		2016	
	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych
W tonach				
Zboża	308030	278609	319274	302712
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	176917	155634	146302	139092
pszenica	153561	133956	125702	120249
żyto	6551	6331	5283	5168
jęczmień	6922	6271	9351	8410
owies i mieszanki zbożowe	3549	3502	2793	2231
pszenżyto	6334	5574	3173	3034
Ziemniaki	31502	31500	37901	37896
Buraki cukrowe	229217	217235	288401	272585
Rzepak i rzepik	34618	32771	28258	26038
Warzywa	29044	27663	39680	37237
Owoce	32193	31714	26048	25656
Rok poprzedni = 100				
Zboża	120,4	116,6	103,7	108,7
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	123,0	116,6	82,7	89,4
pszenica	118,7	111,5	81,9	89,8
żyto	102,4	103,6	80,6	81,6

TABL. 30. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROŚLINNYCH (dok.)

Wyszczególnienie	2015		2016	
	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych
Rok poprzedni = 100 (dok.)				
Zboża (dok.)				
jęczmień	125,4	130,0	135,1	134,1
owies i mieszanki zbożowe	325,3	326,1	78,7	63,7
pszenżyto	429,1	403,3	50,1	54,4
Ziemniaki	114,6	115,2	120,3	120,3
Buraki cukrowe	97,6	98,6	125,8	125,5
Rzepak i rzepik	87,1	85,1	81,6	79,5
Warzywa	68,4	66,6	136,6	134,6
Owoce	83,9	83,0	80,9	80,9
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Zboża	536	511	543	539
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	308	285	249	248
Ziemniaki	55	58	64	68
Rok poprzedni = 100				
Zboża	120,4	117,7	101,3	105,4
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	123,2	117,3	80,8	87,0
Ziemniaki	114,6	116,0	116,4	117,2

TABL. 31. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH

Wyszczególnienie	2015		2016	
	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych
W liczbach bezwzględnych				
Żywiec rzeźny ^a w t	83129	82404	93262	92583
bydło (bez cieląt)	7466	7299	9339	9317
cielęta	863	863	639	634
trzoda chlewna	38548	38245	40270	39751
owce	131	131	112	112
konie	2012	2012	1975	1975
drób	34109	33854	40927	40794
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	59443	58944	66359	65848
Mleko krowie w tys. l	115560	110213	113070	106910
Rok poprzedni = 100				
Żywiec rzeźny ^a w t	105,9	108,6	112,2	112,4
bydło (bez cieląt)	98,4	96,3	125,1	127,6
cielęta	95,9	95,9	74,0	73,5
trzoda chlewna	110,8	111,8	104,5	103,9
owce	99,2	99,2	85,5	85,5
konie	138,0	138,0	98,2	98,2
drób	101,5	107,1	120,0	120,5
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	106,2	109,0	111,6	111,7
Mleko krowie w tys. l	95,1	95,5	97,8	97,0
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Żywiec rzeźny ^a	145	151	159	165
w tym: bydło (bez cieląt)	13	13	16	17
trzoda chlewna	67	70	68	71
drób	59	62	70	73
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b	104	108	113	117

^a W wadze żywej. ^b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

TABL. 32. PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH^a

Wyszczególnienie	2015	2016		
	w złotych		2015 = 100	Polska = 100
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:				
pszenicy	60,37	56,83	94,1	91,6
żyta	46,11	46,26	100,3	89,4
jęczmienia	52,64	51,31	97,5	88,1
owsa i mieszanek zbożowych	44,39	42,05	94,7	82,0
pszenżyta	48,57	48,30	99,4	84,5
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) – za 1 dt	43,13	35,85	83,1	68,6
Buraki cukrowe – za 1 dt	10,68	11,38	106,6	97,6
Żywiec rzeźny – za 1 kg:				
bydło (bez cieląt)	5,87	5,88	100,2	99,5
cielęta	12,42	13,06	105,2	133,5
trzoda chlewna	4,23	4,53	107,1	96,8
owce	6,51	6,61	101,5	90,2
konie	6,82	7,44	109,1	93,6
drób	3,86	3,65	94,6	99,2
Mleko krowie – za 1 l	1,08	1,07	99,1	96,4

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

TABL. 33. PRZECIĘTNE CENY WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH

Wyszczególnienie	2015	2016		
	w złotych		2015 = 100	Polska = 100
Ziarno zbóż – za 1 dt:				
pszenicy	76,95	76,40	99,3	101,7
żyta	59,63	59,87	100,4	100,9
jęczmienia	73,26	71,17	97,1	102,4
owsa	59,87	57,98	96,8	95,1
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) – za 1 dt	81,49	93,30	114,5	97,2
Prosię na chów – za 1 szt.	165,81	166,02	100,1	107,4
Kura żywa – wagi 1,5 - 2 kg	22,42	23,41	104,4	114,0
Jaja kurze – za 1 szt.	0,70	0,72	102,9	107,5
Mleko krowie – za 1 l	2,25	2,27	100,9	100,4

TABL. 34. PRZECIĘTNE CENY GRUNTÓW ORNYCH I ŁĄK W OBRODZIE PRYWATNYM

Wyszczególnienie	2015	2016		
		w złotych za 1 ha	2015 = 100	Polska = 100
Grunty orne	21573	23231	107,7	58,5
dobre (klasy I, II, IIIa)	26193	29237	111,6	56,2
średnie (klasy IIIb, IV)	21562	22842	105,9	56,6
słabe (klasy V, VI)	16478	17275	104,8	62,2
Łąki	15535	18952	122,0	74,8
dobre	15535	20125	129,5	74,0
słabe	15530	15200	97,9	68,3

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

- Kreska (-) - oznacza, że zjawisko nie wystąpiło.
- Zero (0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
(0,0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
- Znak x - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
- Znak # - oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
- „W tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	=	tysiąc
szt.	=	sztuka
kg	=	kilogram
dt	=	decytona
t	=	tona
ha	=	hektar
l	=	litr
r.	=	rok
cd.	=	ciąg dalszy
dok.	=	dokończenie
pkt	=	punkt
tabl.	=	tablica

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła